БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряд Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган.

№ 178 (8702)
ИЮЛИИН 29
ВТОРНИК
1958 он

Сэн 20 мүнгэн

ТАРЯА ХУРЯАЛГЫН ЭХИЛТЭР, ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЫНГЭЭ ХҮДЭЛМЭРИИЕ ДҮҮРГЭХЫН ТҮЛӨӨ ЭРШЭМТЭЙГЭЭР ТЭМСЭЕ!

Ургаса хуряалгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтая

…рооһо таряа болон бусад бухы …саяа габшагай түргэнөөр, гээл… …ролотгүйгөөр хуряаха, таряа …здэлэй түсэб болзорһоонь урид, …үзэн дүүргэхын тула шармайн …доха халуун хаһа орохо ойр… …ой. Энэ ехэ зорилгоёо амжал… …айгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ бэлэд… …эй хүдэлмэриин шиидхэхы уд… …нартай байдалгүй мэдээжэ. …оһото ургамалнуудые хуряал… …а амяарлан хададаг арга айхаб… …шухала үүргэ дүүргэхэ байна. …рэн жэлэй дүнгүүдһээ харахада, манай республикын олонхи …ытгууд, илангаяа Кударын, …тын, Ториин, Зэдын, Иволгын, …аршэбэрэй аймагуудай совхоз …он колхозуудай тарянайнгаа …70 процентые амяарлан хуряа… байгаа. Тингэһэнэй ашаар та… …нда хэдэн хоногоор урид оро…, гээлтэ хоролтыень хараа байса …суулһан, түрүү механизаторнуу…ь үндэр бүтээсэтэ ажалай уль… жэшээ харуулһан юм. Кударын …агай механизатор И. Жарников …ной дундаһаа онсорон шалгар…, сезон соогоо 1025 гектар таряа …яагаа һэн. Мүнөө нүхэр Жарни… ставрополиинхидай уряада …юу болгон, хуряалгын үедэ үдэр …и хоёр хахад нормо дүүргэхэ …га абаад, зэбсэг түгэс зэһэнхэй …на. Иимэ жэшээнүүд аймаг ай…та бии.

…эмсэг хэрэгсэлнүүдээ жэншэд… заһабарилха, хүдэлмэриин то…хой түсэб табиха, комбайнуудай …егадуудые зүбөөр бүридүүлхэ, …байнернууд, машинистнуудаа …үү аргатай танилсуулхаһаа эхи…д, бухы жэжэ зүйл хүрэтэрнь …эс бэлэн болгоһонһоо ургаса ху…алгын амжалтын дулдыдаха бай…иинь элитэ. Энэ ушарые хараа… абаһан аймагуудай (Бичурын, …банскын, Байкало-Кударын) …элбэрилхы зургаанууд хуряал… техникэ заһабарилха асуудал… ехэ анхарал хандуулһан байна. …эхэ зуура энэ жэлэй ургаса …яалгын айсүй болобошье, зарим …хозууд заһабарилгын-техниче… станцинуудһаа олохон лафетнэ …тка, хадаһан таряа суглуулдаг …дборщигуудые мүнөө хүрэтэр …алдажа абаадүй, мүн мэдэлдээ …йһан машина техникэеэ хүсэд …һабарилаадүй — нобшорһоор. …мбайнуудые заһабарилгын та…ар Зэдын аймагай колхозууд, …уунын, Хориин совхозууд ехээр …жагайраа.

…Эдэ дутуу дундануудаа энэ да… эрид шууд усадхажа, хэзээгүй… …ряажа эхилхээр бэлэн болохо …отойбди.

…Тарянайнгаа эдеэшэжэ заха…амсаар амяарлан хуряажа орохын …лада полиёо ходо үзэжэ байха, …афетнэ жаткын машинистнуудта …схайта поли, участогуудые заа…а үгэхэ хэрэгтэй.

…Һүниин сагта хүдэлхэ агрегадуу…е электрын гэрэлээр, унаһан та…а хадаха хэрэгсэлээр хангаха …эшэ совхоз, колхозуудай хүтэлбэ…лэгшэдэй арюун уялга болоно. …үлэй хэдэн жэлэй турша дотор …урят ороной олонхи аймагуудта …гаса хуряалгын үеэр бороо хура …ээрэн орожо, орооһо таряан гу…хаяа һанадаг байгаа. Тиимэ ха…ань, хуряаһан тарягаа саг дары …рээжэ абахын тула колхоз. бо…лон совхозуудта түсхай түхеэрэл…гэтэй тоог, хатаалгын талмай, һабарилгын түлөө газар эрид һаадгүйгөөр хүдэлхөөр тодхогдохо ушартай.

Хуряалгын хүдэлмэриин шанашын хинан шалгажа байха инспекторнуудые дүй дүршэлөөр баян колхозуудай дундаһаа томилдог түрүү совхоз, колхозуудай жэшээе халан абая.

Ургаса хуряажа эхилһэн түрүүшын үдэрһөө хойшо таряа бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэхэ гэшэ совхоз, колхоз бүхэнэй хүндэтэ хэрэг мүн.

Колхозуудай асарһан тарьяае һаадгүй тушааха абахын тулада бэлэдхэлэй пунктнуудые түхеэрэн сүүдхэ соо хүдэлгэхэ шухала.

Колхоз, совхозуудта залуушуулай агрегадуудые эмхидхэбэл, тоогуудай хүдэлмэриие комсомолшуудай хиналта доро абабал, «хүнгэн кавалери», бии болгобол—тарьяа хуряалга, бэлэдхэлэй ябасые түргэдхэлгэдэ, тарьяанай гээлтэ хоролтые зайсуулха хэрэгтэ ехэхэн туһа хүргэхэнь дамжаггүй.

Ургаса хуряажа байһан бухы колхознигууд болон совхозуудай хүдэлмэришэдэй, мүн хамһалсахаяа ошоһон хүнүүдэй хоорондо социалистическэ мүрысөө үргэнөөр эмхидхэхэ, абаһан уялгануудай гүйсэдхэлые ходо согсолон соносхожо байха хэрэгтэй. Хүдэлмэриин үдэрэй дүүрэхэ үеэр загон дээрэ гү, али полиин станда мүрысөөнэй дүн гаргажа, эрхимлэн илагшадтань дамжуулгын туг, мүнгэн шан барюулбал, хуряалгашадые урмашуулхань лабтай.

Хуряалгын үедэ ябуулагдадаг политическэ хүдэлмэри онсо өөрэ байдаг. Тиимэһээ соёл болбосоролой хэмжээ-ябуулга полиин станууд, тоогууд, бригаданууд, бэлэдхэлэй пунктнуудта эмхидхэгдэхэ ёһотой. Зарим агитпунктнуудаа полиин стануудта абаашажа, агитаторнуудые эртээнһээ томилхо, тэдэндээ заабари үгэжэ, шухала материалаар хангаха зайлашагүй. Тэндэ хөөрэлдөөнүүд хэгдэхэ, һонин кинофильмнүүд харуулагдаха, шэнэ газетэнүүд абаашагдажа байха зэргэтэй. Социалистическэ мүрысөөнэй бюллетень, «дайшалхы хуудаһан», «хэн мүнөөдэр түрүүлээб» гэһэн плакат гаргагдаха ёһотой.

Тарьяа хуряалгада бэлэдхэлэй хэр дүүргэгдэжэ байһые зүбшэн хэлсэхын тула бригадануудай партийна суглаа зарлаха, рейд эмхидхэжэ харилсан шалгалсаха шухала байна. Коммунистнууд, комсомолшууд хуряалгын шиидхэхы газарнуудта ошожо, өөһэдынгөө эрхим жэшээгээр бусадые зоригжуулан, КПСС-эй ЦК-гэй июниин Пленумэй, партиин Бурядай обкомой июлиин пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө, бухы бригада, колхоз, совхоз болон аймагаараа илалта амжалта туйлахын түлөө тэмсэгты.

Нүхэд механизаторнууд, хуряалгада хабаадаха колхознигууд, хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад, студентнүүд, һурагшад! Үдэр бүриингөө даабариие эрхим шанартайгаар үлүүлэн дүүргэжэ, бухы ургасаяа багаханшье гээлтэгүйгөөр хуряан абажа, тарьяа бэлэдхэхэ, үрэһэ хүрэнгэ хааха түсэбүүдээ бүрин гүйсэдхэе!

Спортын ордон соо болоһон Москвагай ажалшадай митинг

Буу зэбсэг хуряаха, уласхоорондын холбоо барисаа үргэдхэхэ асуудал хэлсэхэ Бүхэдэлхэйн Стокгольмско конгрессэй делегадуудтай Москвагай ажалшадай уулзалгада зорюулагдаһан митинг В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Центральна стадионой спортын ордон соо июлиин 25-да болоо. Туйлай ехэ зал соо олон мянган москвагайхид суглараа.

Профессиональна союзуудай Москвагай городской Соведэй түрүүлэгшэ В. И. Крестьянинов митинг нээхэ зуураа, Москвагай ажалшадай зүгһөө зал дотор байһан Стокгольмско делегадууд—Советскэ Союзай, Хитадай Арадай Республикын, Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын, Индиин, Ирагай Республикын, Ливанай, Англиин, Америкын Холбоото Штадуудай, Цейлоной, Австралиин, Иорданиин, Хара Африкын, Вьетнамай, Канадын, Латинска Америкын оронуудай түлөөлэгшэдые, мүн бусад олон оронуудһаа ерэһэн айлшадые амаршалаа.

Стокгольмско конгрессто советскэ делегациие толгойлогшо, эб найрамдал хамгаалха советскэ комитедэй түрүүлэгшэ уран зохёолшо **Н. С. Тихонов** түрүүлэн үгэ хэлэбэ.

Эб найрамдал хамгаалха бүхэхитадай комитедэй түрүүлэгшэ, Хитадай Науканuудай Академиин президент **Го Мо-жо,** конгрессто байһан Ирагай делегациин гэшүүн **Абдул Джабар Абдул Керим Вахби,** Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын түлөөлэгшэ **Халид Мохи эд-Дин,** Америкын уран зохёолшо **Анна Луиза Стронг,** Индиин ниитын элитэ ажал-ябуулагша **Сайфуддин Китчлу,** Венесуэлын эб найрамдалай соведэй президент генерал **Хосе Рафаэль Габальдон,** Хара Африкын түлөөлэгшэ **Доссу Иово Кристоф,** Ливанай түлөөлэгшэ, Орджоникидзын нэрэмжэтэ станок бүтээлгын заводой слесарь **М. К. Антонов,** академик **И. В. Тананаев** митинг дээрэ үгэ хэлэһэн байна.

Митингдэ хабаадагшад конгресс дээрэ баталан абтаһан шиидхэбэриие халуунаар һайшаажа, нэгэн һаналаар дэмжэһэн резолюци баталан абаа.

Ливанда, Иорданида эсэргүү США Англи хоёрой ээрхэг түримхэй добтолгые буруушааһан Бүхэдэлхэйн конгрессэй шиидхэбэриие бүхы хүсөөрөө дэмжэнэбди гэжэ резолюци соонь хэлэгдэнэ. Ливанһаа, Иорданиһаа Америка, Англиин сэрэг тонилхо ёһотой! Бэеэ даанхай байдалаа, эрхэ сүлөөгөө хамгаалжа байгаа Араб зүүн зүгэй арадууд хуби заяагаа өөһэдөө шиидхэг лэ.

Эб найрамдал хамгаалхын түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэл үргэлжэлүүлхэбди, дарлаха мүлжэхэеэ ороһон ээрхэг түримхэйшүүлдэ хатуу сохилто үгэхын тулада бухы хүсэ шадалаа зорюулхабди.

(ТАСС).

Советскэ түмэрзамшадай дайшалхы орган

Советскэ түмэрзамшадай хэблэлэй дайшалхы орган—«Гудок» газетын арба мянгадахи номер июлиин 27-до гараба.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин болоһоной һүүлээр, уданшьегүй 1917 ондо гаража эхилһэн энэ газетэ орон дотор һандаргагдаһан түмэр замые һэргээн бодхоохын түлөө тэмсээ, табанжэлнүүдэй үедэ социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ, ажалай түрүү арга нэбтэрүүлхэ, түмэр замууд дээрэ шэнэ техникэ хэрэглэхэ талаар нилээд ехэ үүргэ дүүргэһэн байха юм. «Гудок» газетэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэшье, мүн дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэшье түмэр замшадай амжалтатайгаар хүдэлмэрилхэдэнь хододоо туһалдаг байна.

Мүнөө олон мянган түмэрзамшад газетын рабкорнууд болонхой. Уншагшадай бэшэгэй жэлһээ жэл ерэхэ бүри олоор ородог болоһон ушар түмэр замай хүдэлмэрилэгшэдтэй редакциин нягта холбоо барисаатай байдагые гэршэлнэ.

Газетын коллектив дүшэ гаран жэлэй туршада олоһон ехэ дүй дүршэлдөө түшэглэн түмэрзамшадай үмэнэ КПСС-эй XX съездын табиһан ехэ зорилгонуудые бэелүүлгэдэ советскэ түмэрзамшадые мүн элсүүлжэ байна.

(ТАСС).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

„Гудок" газетые Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаха тухай

Советскэ түмэрзамшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ талаар Парти, Правительствын даалгабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ тэдэниие элсүүлхэ талаар аша үрэтэй хүдэлмэри ябуулһанайнь түлөө, мүн арба мянгадахи номеройнь гараһантай дашарамдуулан, **«Гудок» газетые Ажалай Улаан Тугай** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1958 оной июлиин 26.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

Транспортна хэблэлэй талаар …мжалта ехэтэйгээр хүдэлмэрилһэ…эйнь түлөө, арба мянгадахи номе…ройнь гараһантай дашарамдуулан …СССР-эй Верховно Соведэй Прези…диум «Гудок» газетын редакциин, …мүн типографиин онсо шалгарһан …олон хүдэлмэрилэгшэдые СССР-эй …орден, медальнуудаар шагнаа. Бү…ы дээрээ 45 хүн шагнагдаба.

…Ротационно цехын начальник …М. Ф. Бусько, зүүн урда түмэр замай корреспондент А. Н. Дудко, газетын главна редактор Б. И. Красников, мүн главна редакторай орлогшо байһан С. В. Шацков гэгшэд Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаа.

«Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор 12 хүн, «Шэн габьяата ажалай түлөө», «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медальнуудаар 29 хүн шагнагдаба.

Силос дарагдажа эхилээ

Ниитынгээ адуу малые бүдүүн, шэмэтэ тэжээлээр гүйсэд хангахын түлөө аймагай колхозууд, хониной совхоз ехэхэн оролдолго гаргажа байна. Аймагай колхозуудта тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэридэ 2100 гаран хүн, 91 морин косилка хүдэлжэ байна. Мянгаад хүн үбһэ гараар зуузнай 6 мянгаад гектар сабшаад байна. Мүн хониной совхоз сабшалангаа хуряажа хахадлаха болоо.

Үбһэ хуряалгада Логовскиин, Сталинай (Мангирта) нэрэмжэтэ колхозууд түрүүлжэ ябана. Эндэ гектар бүриһөө 10 центнер шахуу үбһэн хуряагдана. Тус колхозуудай гэшүүд үбһэ хуряалгаяа августын 5 болотор дүүргэхэ гэжэ үсэд шангаар оролдоно.

Тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэри Кировэй нэрэмжэтэ (Харлан) колхоздо эршэмтэйгээр ябажа байна. Энэ колхоз 2160 центнер үбһэ сомоод байнхай. Үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ 4 бригада ябана. Үбһэшэдэй дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ Самбу Ванчиковай хүтэлбэрилдэг хоёрдохи бригадада колхозой дамжуулгын Улаан туг, 200 түхэриг мүнгэн шантайгаар барюулагдаа.

Һүүлэй үдэрнүүдтэ аймагай колхозууд силос даража эхилээ. Кировэй нэрэмжэтэ колхоз 50 тонно, Ждановай нэрэмжэтэ колхоз 80 тонно, Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз 60 тонно силос хээрын ногоогоор даража абаа. Мүн силос даралгада Сталинай, Дзержинскын, Кировэй (Бичура) нэрэмжэтэ колхозууд оролсоо. Эдэ колхозуудта силос дарахын тула халаахай, үрмэдэһэ гэхэ мэтэ хэрэгтэй ногоо, мүн эртэ таригдаһан зелёнко хэрэглэгдэнэ. Зелёнкые гол түлэб силосэнэ комбайнаар хуряажа, ногооень автомашинаар зөөнэ.

Гадна, аймагай колхозуудта 6630 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэгдээд байна. Энэ хүдэлмэри Кировэй (Харлан), Ждановай, Логовскиин нэрэмжэтэ колхозуудта эмхитэйгээр ябуулагдаа.

Гэбэшье, тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ дутагдалнууд бии. Үбһэ хуряалгын хүдэлмэри үшөөл аалияр ябана. Колхозуудта үдэрэйнгөө даабариие дүүргэдэггүй хүнүүд бии байна. Морин косилкануудай олон ушарта бүтээсэ багатайгаар хэрэглэгдэнэ. Колхозуудай хулха, ожорһо сабшажа, силос хэхэ, набшаһата тэжээл ехээр бэлэдхэхэ аргатай байгаад, энээниие гүйсэдөөр хэрэглэнэгүй. Эдэ бухы дутагдалнуудаа усадхажа, ниитынгээ малые үбһэ тэжээлээр хангаха тушаа абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө оролдонобди.

В. Сахьянов, Бичурын аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

Мүрысөөндэ түрүүлэгшэд

Колхознай үбһэ хуряалгаяа түлэг дундаа ябуулжа байна. Энэ хүдэлмэридэ үбгэн, залуу илгадгүй, 250 гаран хүн гаража, 13 звено боложо хубаарилагдаад, үсэд шангаар ажаллажа байнхай. Һүүлэй үдэрнүүдтэ үбһэ сабшалгада 25 морин косилка гараа. Һаяхан колхозой правлени, партийна бюро үбһэшэдэй дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй түрүүшын дүн гаргаа. Тинхэдээ Нам Очировай даадаг звеногойхид нэгэдэхи һуури эзэлжэ, дамжуулгын Улаан туг абажа, нэгэ эрье хонёор шагнагдаба.

Тус звено Баяндайн Нуга гэжэ газарта 500 гаран бухал һүрилөөд байна. Звеногой түрүү косилкашад Гомбо Раднаев, Дондок Чойбонов гэгшэд нэгэ халаанай моридоор үдэртөө дунда зэргээр дүрбэн гектар сабшана. Гар хажууршад: һургуулиин һурагшад Тома Дондупова, Евдокия Ринчинова, мүн колхозник Батуева гэгшэд үдэртөө 0,5 гектарһаа дээшэ сабшана.

Социалистическэ мүрысөөнэй хоёрдохи һуурида Ш. Хуригановай даадаг звено гаранхай. Энэ звеногойхид 300 гаран бухал һүрилэнхэй.

Түрүү звеногойхид гектар бүриһөө 8 центнерһээ дээшэ үбһэ абана. Артельнай мүнөө дээрээ 500 гаран гектар газарай үбһэ хуряагаад байна. Гадна, мянга гаран центнер набшаһата тэжээл бэлэдхээ.

Э. Будаев, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партбюрогой секретарь.
Курумкан.

Ургасын хойноһоо харууһалнагүй

Энэ жэлдэ Кяхтын аймагта талха тарьяанай, мүн тэжээлэй культурануудай ургасын хойноһоо харууһалга тон муугаар эмхидхэгдэнхэй. Колхозуудай болон совхозой хүтэлбэрилэгшэд ургасынгаа хойноһоо харууһалгые үни заяанда эхилхэ ёһотой байгаад, мүнөө болотор юушье хээгүй байһаар. Жэшээлхэдэ, хониной совхозой 2-дохи, 3-дахи фермэнүүдэй поли дээрэ ургажа байһан тарьяан буртаг үбһэндэ дарагдажа, өөдэлхэеэ болёод байна. Теэд фермэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд саашадаа тарьяанайнгаа һайнаар ургажа, гүйсэд эдеэшэхынь тулада эртээнһээ буртаг үбһэнһөөнь сэбэрлэхэ хэмжээ абаха байгаа бшуу.

Д. Болхоев.

Удэшэлэн үбһэшэдэй отогто

Баргажан мүрэнэй урда һалаагай хойто эрьедэ үдхэн хулһаар, һөөгөөр хүреэлэгдэһэн олон нуурнуудай дунда үбһэн хушалтатай балагаан харагдана. Үдэшэ оройшог болобошье, тэрэнэй хажууда нэгэшье хүн харагданагүй.

Отогой хойто тээхи хоёр холбоо нуурнуудай зүүн, баруун үндэр эрьенүүд дээрэ арбан хоёр бухал дээрэ һуурилагдаһан хоёр томо һүри, отогой зүүн тээхи нарин горхоной нуга соо баһа нэгэ томо һүри тэбхылдэн харагдана. Мүн эндэ дүтэхэнэ косилкын, морин тармуурай ханхинаха, таршаганахань таһалгаряагүйгөөр соностоно.

Харанхышаг боломсоор үбһэшэд отогтоо сугларна. Тэдэнэй бэень халуун наранда шарагдажа хүри улаан болонхой. Шэг шарайнуудынь, үдэрэйнгөө ажалда урмашаһан янзатай, эсээшье һаа, булта энеэдэтэй, наадатай. Энэ хадаа Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Буда Доржиевай даажа байһан үбһэшэдэй звено байба. Уданшьегүй түүдэг носоожо, тогоотой, домботой сай, шүлэеэ тагаанда үлгэжэ, үбһэшэд булта галаа тойрон һууна. Тэдэнэр олоншье бэшэ, хамта 8 хүн. Звеное даагша Буда Доржиев косилкашан Дамба Бубеев хоёрһоо бэшэдынь залуу хүбүүд, басагад, гэрэй эхэнэрнүүд.

— Зай, ажал хүдэлмэримнай хэр зэргээр ябажа байнаб. Хөөрэжэ һуугыт,—гээд партийна организациин секретарь Н. Раднаевай үбһэшэдтэ хандахада, галай урда тээ һууһан залуушуул: «Бидэнэршье юу хөөрэхэбибди. Бултанаймнай түлөө харюусаха ахалагша хүн бии ха юм»—гэһэндэл гар тармуурай шүдэ зорожо һууһан Буда Булгатович тээшэ хараадхина.

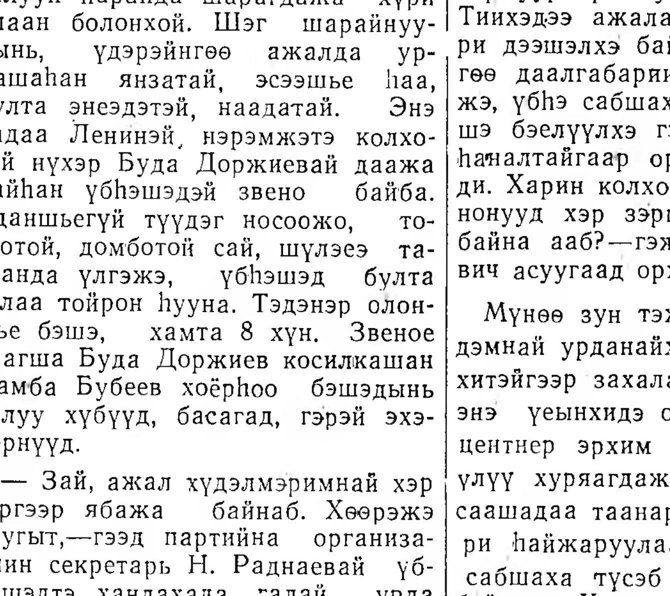
Тиихэдэнь звеное даагша зорожо байһан модоёо хажуудаа табяад, галаа хэды дахин удхалһанай һүүлээр хүдэлмэриингөө тухайда хөөрэжэ захална.

— Би энэ Хабаржаанда 3 жэл таһалгаряагүй үбһэ сабшалсажа байнаб. Минии харахада мүнөө жэлэй ногооной гараса хэзээ хэзээнэйхиһээ һайн байна. Мүнөө 25 гектар газарһаа 275 центнер үбһэ суглуулжа һүрилөөбди. Хожом хура бороон ехээр орожо, үер болобол, набтар газараймнай ногоон уһанда абтахань магад гэжэ һанаад, мүнөө намаг газарайнгаа ногоо сабшажа байнабди. Тиин эндэ косилка һайнаар ябуулхын аргагүй дээрэһээ ехэнхидээ гараар сабшанабди. Нуга газараа хуряатарнай үндэр газараймнай ногоон үдхэрхэ, тиихэдэнь косилка, морин тармуураар хуряажа эхилхэбди. Тиихэдээ ажалаймнай бүтээсэ бүри дээшэлхэ байна. Үдэр үдэрэйнгөө даалгабариие заабол дүүргэжэ, үбһэ сабшаха түсэбөө эрхэ бэшэ бэелүүлхэ гэжэ булта нэгэн һаналтайгаар оролдожол байнабди. Харин колхозоймнай бусад звенонууд хэр зэргээр хүдэлмэрилжэ байна ааб?—гэжэ Буда Булгатович асуугаад орхино.

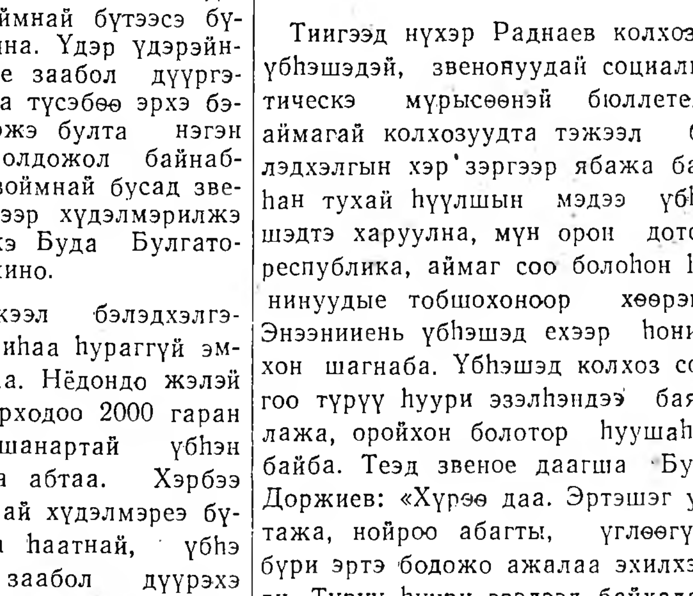
Мүнөө зун тэжээл бэлэдхэлгэдэмнай урданайхиһаа һураггүй эмхитэйгээр захалаа. Нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 2000 гаран центнер эрхим шанартай үбһэн үлүү хуряагдажа абтаа. Хэрбээ саашадаа таанарай хүдэлмэреэ бүри һайжаруулаа һаатнай, үбһэ сабшаха түсэб заабол дүүрэхэ байна. Үсэгэлдэр колхозоймнай правлени, партбюро үбһэшэдэй хүдэлмэриин түрүүшын арбан хоногой дүн гаргаһан байна. Николай Тараскинай, коммунист Сультим Молоновой даажа байһан звенонууд урагшатайгаар ажаллана. Тус звенонуудай гэшүүн бүхэн үдэртөө дунда зэргээр 4,5—4,8 центнер үбһэ суглуулжа, һайн ажалаараа шалгараа. Тиихэдэ, танай звено бүришье һайнаар ажаллаһан байна. Танай хүн бүхэн дунда зэргээр үдэртөө 5 центнер үбһэ суглуулаа. Тиин үнгэрэгшэ арбан хоногто танай звено колхоз соогоо түрүү һуури эзэлээ. Ажалаа һайнаар эмхидхэжэ, даалгабаряа үлүүлэн дүүргэһэндээ колхозой правлениин, партийна организациин дамжуулгын улаан вымпел, 150 түхэриг мүнгэн шанда хүртэбэт. Мүн һүрилһэн центнер үбһэн бүхэндэ 1—1 түхэриг нэмэлтэ түлбэри абаха байнат,—гээд партийна организациин секретариин хэлэхэдэ, үбһэшэд булта хүхишэнэ. Зарим хүбүүд, басагад «һүү, һээ» гэлдэнэ, зариманиинь альгаа ташаадшье абана.

Тиигээд нүхэр Раднаев колхозой үбһэшэдэй, звенонуудай социалистическэ мүрысөөнэй бюллетень, аймагай колхозуудта тэжээл бэлэдхэлгын хэр зэргээр ябажа байһан тухай һүүлшын мэдээ үбһэшэдтэ харуулна, мүн орон дотор, республика, аймаг соо болоһон һонинуудые тобшохоноор хөөрэнэ. Энээниие̇нь үбһэшэд ехээр һонирхон шагнаба. Үбһэшэд колхоз соогоо түрүү һуури эзэлһэндээ баярлажа, оройхон болотор һууһан байба. Теэд звеное даагша Буда Доржиев: «Хүрөө даа. Эртэшэг унтажа, нойроо абагты, үглөөгүүр бүри эртэ бодожо ажалаа эхилхэбди. Түрүү һуури эзэлээд байхадаа, харюусалгамнай бүри дээшэлээ гэжэ мэдэхэ ёһотойбди,—гээд хэлэхэдэнь, үбһэшэд түргэн һуурииһаа бодожо, балагаандаа һубарилдан ороно. Уданшьегүй шэмээ аниргүй болошоно.

О. Раднаев, манай корр.
Баргажан.

Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой 3-дахи бригадын нүхэр А. П. Вторушинай даадаг үбһэшэдэй звенодо гэрэй эзэн 30 эхэнэрнүүд хүдэлдэг юм. Тэдэнэй хүдэлдэг газар уһа намагтай, бургааһатай байжа, ехэнхинень гараар сабшаха баатай болодог. Тус звеногойхид үдэрэйнгөө даабариие үлүүлэн дүүргэнэ.

Мүнөө эндэ 300 центнер эрхим шанартай үбһэн һүрилэгдөөд байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) звеногойхид гараар үбһэ сабшажа ябана; звеногойхид үбһэеэ сомоожо байнхай.

Л. Хайдуровай фото.

ГУРБАН ЖЭЛЭЙ СОЁЛОЙ ДОБТОЛГО ЭМХИДХЭЕ!

Ном худалдалга һайжаруулха

Мүнөө ном тараалгада аймпотребсоюзууд, сельпонууд, тэрэшэлэн хүдөөгэй эдэбхитэд, комсомолшууд урда урдынхиһаа шударгыгаар хандадаг болоо. Хэрбээ энээнэй урда аймпотребсоюзуудай номой магазинууд уйтан, харанхы байранууд соо байдаг һаа, мүнөө һайнаар түхеэрэгдэһэн шэнэ байрануудтай болонхой. Жэшээнь, Баргажанай, Байкало-Кударын, Заиграйн, Бичурын аймагуудта номой магазинууд шэнэ байрануудта оруулагдаад, номуудые худалдаха түсэб хододоо үлүүлэн дүүргэгдэнэ.

Тиигэбэшье, олоң аймпотребсоюзуудай хүтэлбэрилэгшэд үни хада туйлаһан зарим тэды амжалтануудаараа сэдьхэлээ дүүршоод, энэ шухала хүдэлмэрие тоохоёо болишоһониинь халагламаар байна.

Жэшээнь, нүхэр С. Г. Арьяевай хүтэлбэрилдэг Түнхэнэй аймпотребсоюзые абаад үзэе. Тус аймагай колхозуудай малай фермэнүүд, полевой станууд Саяан уулын хормойгоор хэдэн арбаад, зуугаад километртэ таруугаар һуудагынь мэдээжэ. Теэд, тус аймагта ном дэбтэр худалдаха хүдэлмэри тиимэ гэшэгүй муугаар эмхидхэгдэнэ. Ядахадаа, аймагайнгаашье центрын номой магазиние һайнаар эмхидхэжэ шаданагүй. Тус магазин хэдыхэн хүнэй багтаха уйтан, харанхы байра соо байһаар. Колхозой фермэнүүдтэ нүүдэл наймаан эмхидхэгдэнэгүй шахуу, хүдөөгэй эдэбхитэд энэ шухала хүдэлмэридэ хабаадуулагдадаггүй байха юм.

Нүхэр Арьяев энэ хүдэлмэрие эрид шууд һайжаруулхаб гэжэ олодахин мэдүүлбэшье, хэлэһэн үгэдөө хүрэнэгүй. Ном дэбтэр худалдалгые үндэһөөрнь һайжаруулха арга боломжо Түнхэндэ түгэс бии. Эндэ ном дэбтэр, илангаяа уран зохёолой номуудые абахаа хүсэгшэд ехэ олон.

Тиихэдэ, Ториин аймпотребсоюз ном дэбтэр тарааха арга боломжоёо дүүрэнээр хэрэглэдэггүй байна. Тус аймагай центрын номой магазин байрагүй дээрэһээ 2—3 һарын туршада хаалтатай байгаа. Арад ниитэдэ ном дэбтэрэй аша туһа тухай һайнаар ойлгуулжа үгэдэггүй дээрэһээнь, энэ аймагта эльгээгдэһэн уран зохёолой, политическэ, техническэ номууд магазинуудай тагууд дээрэ тооһондо даруулжа хэбтэдэг.

Холын Ярууна нютагташье энэ хүдэлмэри хангалтагүй байһаар. Ном дэбтэр худалдаха түсэбэй һара, квартал бүри таһалдахадань аймпотребсоюзай түрүүлэгшэ нүхэр Подшиваловай һанаан зобоногүй бшуу. Тус аймагай номой магазинууд, киоскнууд номуудаар дүүрэжэ, склад шэнги болошоо. Фермэ, гүүртэнүүдтэ нүүдэл наймаа эмхидхэхэ, мүн айлнуудаар ябажа худалдадаг арга методые эндэхид тоодоггүй, өөрөө бүтэхэ ябадалда найдажархёод һуудаг байна.

Республикымнай нютаг бүхэндэ промышленна, барилгын предприятинууд, РТС, совхозууд, леспромхозууд, амаралтын гэрнүүд тон олон. Тэндэ ном уншаха дуратай хүнүүд олон байдаг. Тиимэһээ сельпо бүхэн ном худалдадаг магазин нээжэ, ажалшадайнгаа культурна эрилтые хангаха арюун уялгатай болоно гээшэ.

Аймпотребсоюзуудай, мүн тэрэшэлэн аймагуудай центрнүүдэй номой магазинуудта номой худалдаанда мэргэжэһэн товароведүүд бии аад, зоной үдэр бүри хэрэглэдэг, һонирхолтой номуудые олошоруулха тушаа хэмжээ абанагүй. Бичурын, Түнхэнэй, Баргажанай болон бусад аймпотребсоюзуудай хүтэлбэрилэгшэд тусгаар мэргэжэлтэй болоһон кадрнуудые тад ондоо хүдэлмэридэ оруулжа, ном дэбтэр худалдан тарааха даалгабари таһалдуулдагынь саашадаа тэсэмээр бэшэ болоно бшуу.

Тэрээнһээ гадна, хүдөөгэй магазинуудаар, киоскнуудаар дамжуулан, комиссионно гуримаар номуудые худалдалга хаа яанагүй муугаар эмхидхэгдэнэ. Үнэндөө аймпотребсоюзуудай худалдаа наймаа эрхилхэ таһагууд энэ хүдэлмэриһөө холодошоод байдаг.

Тиихэдэ сельпонуудай хүдэлмэрилэгшэд эд бараа абаха гэжэ аймцентртэ ерэхэдээ, аймагай номой магазинда орожо, колхознигуудта, механизаторнуудта шухала хэрэгтэй номуудые шэлэн абаха уялгаяа мартажархина. Һүүлэй үедэ малшадта, илангаяа хонишодто, һаалишадта туһа хүргэмөөр олон тоото номууд бурят хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн байна. Теэд эдээние манай худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд арад зондо худалдаха талаар бүри юушье хэнэгүй.

МТС-үүдые шэнэдхэн хубилгажа, тэрэнэй орёо оньһото, хүсэтэ техникые колхозуудай мэдэлдэ үгэхэ болоһонтой дашарамдуулан, хүдөө ажахын темэдэ, мүн машина зэмсэгүүдэй хойноһоо харууһалга ба заһабарилга бэелүүлгэдэ шухала хэрэгтэй техническэ номуудһаа бүридэһэн библиотекэнүүд эмхидхэгдэһэн юм. Теэд иимэ библиотекэнүүдые олон колхозууд мүнөө болотор абаагүй. Колхоз бүхэнэй правлени, партийна организаци эдэ номуудые ойрын үдэртэ худалдан абаха ёһотой.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Советэй шиидхэбэриин ёһоор, һурагшадта хэрэгтэй номууд бүри майн 15-һаа худалдагдаха ёһотой байгаа. Һуралсалай олон номууд мүнөө магазинуудта оруулагдаад байна. Номой магазин бүхэндэ «Һургуулиинхидай булан» эмхидхэгдэхэ зэргэтэй байһан юм. Тиигэбэшье, правительствын энэ тогтоолые олон аймпотребсоюзуудай хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байһые һүүлэй шалгалта харуулба.

Манай республикада ном тараалгада үүсхэл, эдэбхитэйгээр хабаададаг залуушуул олон. Тэдэнэй баян дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгохо тушаа худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд ехэ хүдэлмэри ябуулха бэзэ гэжэ найдагдана.

Ном дэбтэр тараалгые гурбан жэлэй соёлой добтолгын үедэ хаа хаанагүй үндэһөөрнь һайжаруулан, соёл культурын хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска нэгэдэхи съездын хандалгада харюусая.

И. Баженов.
Буркоопсоюзай ахалагша инспектор.

Ким ИЛЬИН

Би—коммунистби

I.

Халуун һалхин
Хайрана хүнэй нюурые,
Хатаһан модод уйлана.
Толёон дайда борложо,
Талын ногоон хагдарна.
Газарай хүрьһэн
Гайта ганда шатана.
Харюусаха ёһотойб
Хагсуу бэрхэ
Харата гангай түлөө —
Би
Коммунистби.
Уһа оложо
Ундалуулха ёһотойб газарые.

II.

Залуу бүлэнэрэй
Замуудынь хахасан ошоно,
Зүрхэнүүдэйнь халуун замхажа,
Зүршэлдөөндэ унтарна.
Найдал, жаргалда
Эдэ хоёр этигэнэгүй.
Арюун дурыень бусаажа,
Ажабайдалда
Амаршалха ёһотойб тэдэние —
Би
Коммунистби.
Хүнэй дуранай түлөө
Харюусаха ёһотойб.

III.

Нүхэрэйнгөө түлөө
Нүхэ руу унааб дайнда,
Нүхэрни
Эхэ ороноо хамгаалаа.
Алдар соло,
Алта мүнгэн хэрэггүй.
Алдарни —
Арад зонойм амжалта,
Соломни —
Социалис оронойм хүгжэлтэ.
Би
Коммунистби.
Түби дэлхэйн
Түүхын түлөө харюусалгатайб!

Барханайхид ажалаа һайжаруулна

Хүдөө ажахые эрид түргэнөөр хүгжөөхэ тушаа парти, правительствын хараалһан хэмжээ-ябуулгануудые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө оролдожо, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозойхид бага бэшэ амжалта туйлажа байна.

Жэл бүри колхозой адуу мал олошорно, олзо доходынь дээшэлнэ. Жэшээлхэдэ, барханайхид 1953 ондо хамта дээрээ 1.053.361 түхэриг олзо оруулжа, ажалта үдэртэ 1 түхэриг 86 мүнгэ абаһан байгаа һаа, нёдондо колхозой доход 3178000 түхэриг боложо, ажалта үдэртэ 7 түхэриг хүртөө. Эдэ жэлнүүдтэ мал ажалһаа ороһон олзо доход 3 дахин шахуу нэмэһэн байна.

Партиин ЦК-гэй июниин Пленумэй тогтоолые Барханай колхознигууд угаа ехэ һайшаалтайгаар угтаба.

Парти, правительствынгаа анхаралда харюу болгон, колхознигууд бүри эршэмтэйгээр ажаллана. Колхозой 2-дохи комплексно бригадын хонишод абаһан уялгаяа дүүргэжэ, гүрэндөө нооһо түсэбһөө гадуур тушааба. Колхозой хонишод Эрдынеева Гуржаб, Шагдуева Эржэма, Цыбикова Галя, Сулаева Аля гэгшэд оролдосотой ажалаараа аймаг соогоо суутай болонхой. Хонишон Эрдынеева дунда зэргээр хонин бүриһөө 4,5 килограмм нооһо хайшалаа.

Тус колхозой һаалишадшье һайнаар ажаллана. Хахад жэлэй дүнгэй ёһоор түрүү һаалишадай зэргэдэ Э. Алакчинова, Ц. Эрдынеева, Ц. Базарова гэгшэд ябана. Тэдэнэр үнеэн бүриһөө 700—800 литр һү һааба. Барханай һаалишад КПСС-эй айкомой, аймсоведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг барижа ябана.

О. Намжилон.

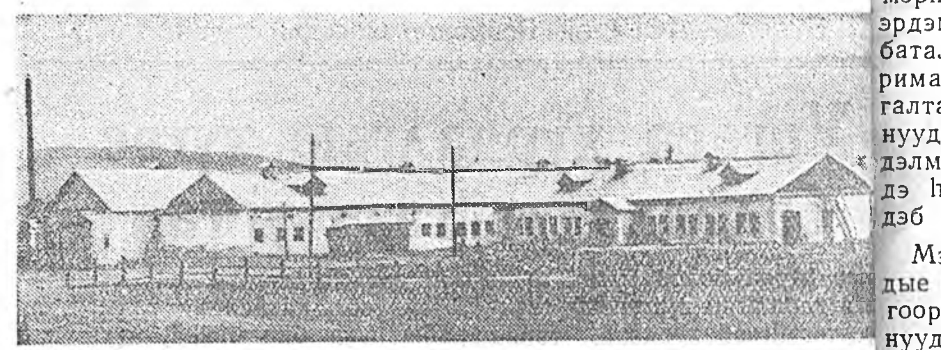
Курумкан.

ЗООВЕТИНСТИТУДАЙ ҺУРАЛСАЛАЙ АЖАХЫН ФЕРМЫНХИД ХАХАД ЖЭЛДЭ ҮНЕЭН БҮРИҺӨӨ 2667 ЛИТР ҺҮ ҺААГАА

НҮХЭД ҺААЛИШАД! Түрүүшүүлһээ жэшээ абагты

Һуралсалай-туршалгын ажахыда

Улан-Удэ хотоһоо холо бэшэ, Сэлэнгэ мүрэнэй баруун бэеын үргэн эльдин, баян талын дунда республикын зооветинститудай һуралсалай туршалгын ажахы түбхинэнхэй. Эндэ досоогоо шэнэ оньһото гүйсэд түхеэрэлгэтэй, үхэр малай типовой шулуун байранууд, шобогор оройтой силосэй башнинууд жэрылдэдэг. Тус ажахы бүхыдөө 1100-аад гектар эдлүүриин газартай, 200 гаран үүлтэртэ эбэртэ бодо малтай, 846 нарин, нарибтар нооһотой хонидтой, 250-яад гахайтай юм.

Энэ ажахын эбэртэ бодо малай фермынхидэй ажал хүдэлмэриин дүй дүршэл нилээд һонирхолтой.

Фермэдэ ажал ехэтэй хүдэлмэри сүм оньһожоруулагданхай. Малай тэжээл, дэбисхэр зөөхэ дүүжэн харгы, мүн тэжээл буйлуулха, угааха, сэбэрлэхэ тусхай машина, түхеэрэлгэтэй кухни, хаа хаанагүй электрын галай гэрэл оруулагданхай. Үнеэдые оньһон аргаар һааха түхеэрэлгэ, үнеэдые сэбэрлэхэ, угааха машина бии. Үбэлдөө үнеэ, тугалай дуратайдаа уухыень бүлеэн уһа оньһон аргаар үгэжэ байха тусхай аппарат тодхогдонхой. Энээние зооветинститудай багша, инженер нүхэр П. Нурминский ухаалан зохёогоо юм. Үхэр малайнь байра соо хододоо ариг сэбэр, дезинфекци һайнаар хэгдэжэ байдаг. Эндэ хүдөө ажахын срээдүйн мэргэжэлтэдэй эрдэм ухаанай һуралсалые ажал хүдэлмэритэй нягтаар холбохо, һаалишад, малшадай ажал хүнгэрүүлхэ тушаа бухы юумэн хэгдэнхэй.

Гадна, фермынхид һаамхай үнеэдээ тогтоогдомол нэгэ хэмдэ, тусхай рационоор шэмэтэ һайн тэжээл эдюулжэ һаадаг байна. Үнеэдэйнь рационда гол түлэб һайхан үбһэн, эрхим шанартай силос, уһанда худхаһан таряа талханай зүйл — бурдууг, хэршэһэн, дэбтээһэн турнепс, свёкло, хартаабха гэхэ мэтэ олон янзын тэжээл ородог байна.

Тэрэшэлэн эндэхид малайнгаа үүлтэр улам һайжаруулха, ашаг шэмэ үгэлгыень эрид дээшэлүүлхын түлөө нилээд ехэ оролдолго гаргана. Нарай тугал, бяруугаа түлигдэдэггүй байрада, тон ханалгатайгаар харууһалжа түлжүүлнэ. Тэдэнэйнгээ эгээл һайнуудыень шэлэжэ фермэдээ үлээгээд, хүгшэрһэн, муудаһан үнеэдээ һэлгэдэг юм. Бэшыень республикынгаа колхозуудта үүлтэртэ мал болгон худалдадаг. Гансахан цёдондо жэлдэ фермынхид колхоз, совхозуудтаа 300 гаран тугал, бяруу худалдаа һэн.

Энэ ажахын һаалишад үнеэдэйнгээ һү шэмые эрид дээшэлүүлхын түлөө жэлһээ жэлдэ эршэмтэйгээр тэмсэнэ. Һаалишад үнеэдээ һаахынгаа урда дэлэнгыень һайса нидхэржэ, бүлеэхэн уһаар угаагаад, сэбэрхэн хуурай бүд аршуулаар аршадаг заншалтай. Үнеэдээ хаһа сагтань шэргээхэ, һая түрөөд байхадань, зоотехническэ заабаряар һааха, харууһалхын түлөө ехээр оролдо...

Эдэ бүгэдын ашаар эндэхи ...мынхид байгша оной зургаа һ... туршада үнеэн бүриһөө дунда... гээр 2667 литр, тэрэ тоодо июн... рада үнеэн бүриһөө 460 литр һү... гаа. Тиихэдэ эндэхи түрүү һа... шан Александра Усова үнеэн б... һөө 2888 литр һү һаанхай. Энэ... лишанай даажа байһан «Ив... гэжэ 9-дэхи жэлээ һаалгажа... һан үнеэн нёдондо 7800 литр һү... һэн байна. Мүн энэ жэлэй 6... соо һаалишад Зинаида Кожев... ва—2980, Анна Катаманова... литр һү үнеэн бүриһөө һаагаа.

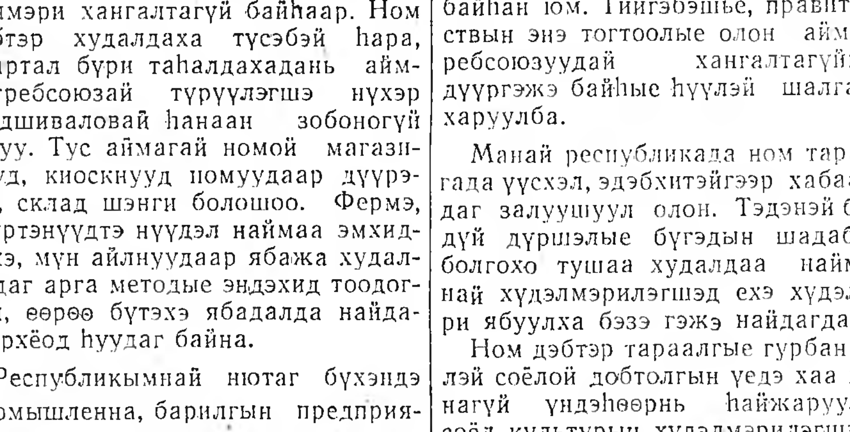
Тиигэжэ ажахын фермынхи... родойнгоо хүүгэдэй ясли, сад... һайхан һү, тоһо элбэг ехээр үг...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һурал... ажахын үнеэдэй типовой б... (1-дэхи), эрхим һаалишан А... **сандра Усова** (2-дохи), фермы... галшан **М. Вронникова** тугал... рууһалха дүй дүршэл туха... Зооветинститудай хоёрдохи ку... студент **Роза Вахрамеевада** хэ... жэ байна (3-дахи).

Студент Н. Дамбаева... фототекс...

Ажаллахашье, амархашье аргатай

Зүүн тээһээ Яруунын аймагай центр ороһон трактаар ябахада харгын хойно Алтан гэжэ газарта шэнээр баригдажа, шиферээр хушагдаһан ехэ гэр холоһоо сайран харагдажа байдаг. Энэмнай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой шэнэ полевой стан гээшэ. Энэ полевой стан баригдажа дүүрээд, доторойнь хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Колхознигууд ажалайнгаа һүүлээр полевой стандаа ерэжэ, аятай зохидоор амарха, улаан булан-даа орожо, газетэ журналнуудые, һонин номуудые уншаха, кино, концерт хараха аргатай болохонь. Полевой стан 200 хүнэй багтаха харалгын залтай. Станда эрэшүүлэй, эхэнэрнүүдэй хамтын байранууд, гэрээрээ ажаллажа байһан айлнуудай һууха таһалганууд, хамтаараа эдеэлхэ газар, улаан булан гэхэ мэтэ бии.

— Тон түрүүндэ, колхознигуудай байха полевой стан барижа дүүргээд, гол хүдэлмэринүүдынь оньһожоруулагдаһан таряанай ток һүүлээрнь барижа захалха зорилготойбди,— гэжэ колхозой түрүүлэгшын орлогшо Галсан Цыренович Морохонов хөөрэнэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ колхоздо культурно-ажаһуудалай бусадшье барилганууд олоор бодхоогдожо байнхай. Колхозой центртэ типовой шэнэ клуб, правлениин байшан, хоёр дабхар һургуулиин гэр, амбулатори гэхэ мэтэ баригдаа.

Зураг дээрэ: Алтан гэжэ газарта баригдаһан шэнэ полевой стан.

Д. Цыренжаповай фототекст.

Һаалишадай үүсхэлээр

Кировэй нэрэмжэтэ артелиин центрһээ хойшоо нэмжыгшэ үргэн ехэ тариалангай захаар нэгэ «ДТ-54» трактор силоснэ комбайн шэрэнхэй, үндэр гэгшын, үдхэн ногоон халаахай, үрмэдэһэ хяргуулжа ябана. Мүн тэрэнэй хажуугаар ехэ хоорботой тэргэ шагтагалһан «Беларусь» трактор ябалсана. Энэ артелиинхид мүнөө ургамал, ногоонои шэмэ шүүһээ хүсөөд, байхадань сабшажа, элдэб халаахай, үрмэдэһэ, набша намаагаар эртын силос даража эхилээ. Силос даралгада колхозой һүнэй-товарна фермын һаалишад бүгэдөөрөө үүсхэл эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, түрүүшын 3 үдэрэй туршада тэдэнэр фермэ шадарайнгаа нүхэн-траншей соо 60 гаран тонно силос дараад байна. Энэ хүдэлмэридэ комсомол залуу һаалишад Евдокия Овчинникова, Агафья Козлова, Христинья Калашникова болон бусад һайнаар хүдэлнэ.

— Манай колхозойхид байгша ондо бухыдөө 1800 гаран тонно силос даража, үнеэн бүридэ 10 тонноһоо бага бэшэ шэмэтэ тэжээл бэлдэхэ зорилго табинхай. Силостэ оруулагдахаар, 180 га газарта кукуруза, мүн горьтой талмайда наран сэсэг таряа һэмди, тэдэмнай яһала барагаар ургажа байнхай. Тиибэшье һаань, мүнөө жэлдэ шадаал һаа, ехэ силос даража абахын тулада, хээрын элдэб буртаг үбһэ, үрмэдэһэ сабшажа, силослэжэ байнабди,—гэжэ артелиин түрүүлэгшэ нүхэр Абламский хөөрэнэ.

Гадна, тус колхозойхид үбһэ хуряалгада жэгдэрэн оронхой, эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Эндэ үбһэ сабшалгада 45 гар хажууршад, 4 морин косилка, нэгэ тракторна агрегат табигданхай. Июлиин 24-нэй мэдээгээр, артельдэ бүхыдөө 300 га үбһэ ногоон сабшагдажа, хуряагдаа. Энэнь колхозой сабшалангай гурбанай нэгэ хуби болоно.

Н. Филатов.

Мухаршэбэр.

Малшадай амжалт...

«Уялгата тушаалга, МТС-ү... хэһэн хүдэлмэриин түлөө ня... түлбэри болюулха, хүдөө ажа... продуктнуудые бэлэдхэхэ шэн... рим, худалдан абаха үнэ сэн б... услови тухай» КПСС-эй ЦК... июниин Пленумэй тогтоолые «З... ты Ильича» колхозой һаалиш... мын малшад баяртайгаар һай... угтажа байна. Тус тогтоолдо... рюу болгон эндэхи малшад м... ашаг шэмэ дээшэлүүлхын т... үсэд шангаар оролдожо эхилээ.

Фермын дүй дүршэл ехэтэй... лишад Акулина Филиппова, Х... на Матвеева, Агния Афанас... гэгшэд байгша оной зургаан һ... туршада нютагай үүлтэрэй һаа... үнеэн бүриһөө 934 килогр... һү һаагаа. Тиихэдэ ганс... июнь һарада үнеэн бүриһөө... —230 килограмм һү һааба. Эд... баян дүй дүршэлөө залуу һ... шадта дамжуулан, тэдэнэй а... дань туһалдаг юм. Тиигэжэ тэд... хамта ажаллажа байһан залуу... лишад А. Павлов, Т. Кирчан... Г. Афанасьева гэгшэд июнь һар... һаамхай үнеэн бүриһөө 210 к... грамм һү һаажа, түсэбөө үлүү...

Хэжэнгэ. Б. Сотн...

Абаһан уялгаяа дүүргэхын түлөө

Һаяхан Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Хүсөөтэ тосхоной һүнэй-товарна фермэ дээрэ Хэжэнгын аймагай һаалишад, малшадай суглаан болоо. Эндэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна организациин секретарьнар, һүнэй-товарна фермые даагшад, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон аймагай партийна, советскэ органуудай хүдэлмэрилэгшэд байлсаба.

Суглаанда хабаадагшад эндэхи колхозой һаалишадай ажал хүдэлмэритэй танилсаа. Суглаарагшад аймагай колхозуудай һү һаалгаар абаһан уялгаяа 6 һарын туршада хэр зэргэ дүүргэжэ байһан тухай, мүн һү һаалгаяа дээшэлүүлхэ саашанхи зорилго тушаа КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр П. Борголовой элидхэл шагнажа, зүбшэн хэлсээ.

— Үнгэрһэн 6 һара соо аймагай колхозуудай һаалишад һү ехээр һааха гэһэн Заиграйн «Красный опытник» колхозойхидой үүсхэлые дэмжэн, социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, зарим тэды амжалта туйлаа. «Заветы Ильича» колхозой һүнэй-товарна фермын һаалишад зургаа һара соо үнеэн бүриһөө 816 литр һү һааһан байна. Тиихэдэ аймагаймнай зарим түрүү һаалишад бүришье ехэ һү һаагаа. Жэшээлхэдэ, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой залуу һаалишад Надежда Балдандоржиева, Галина Сафина гэгшэд үнеэн бүриһөө тус тустаа 1242—1177 килограмм, Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Цырендоржи Содномов 1111, «Коммунизм» колхозой һаалишан Н. Санжиева—992, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Христинья Давыдова 959 килограмм һү үнеэн бүриһөө һаагаад байнхай. Эдэ түрүү һаалишадай туйлалтануудһаа харахада, аймагай колхоз бүхэндэ һү һаалгые дээшэлүүлхэ арга боломжонууд үшөөл хүсэд хэрэглэгдэнэгүй,—гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ. Тиимэһээ үнгэрэгшэ 6 һарада эндэхи колхозуудта үнеэн бүриһөө дунда зэргээр оройдоол 549 литр һүн һаагдажа, нёдондоной энэ үеынхиһээ миил 75 литрээр ехэ һүн һаагдаа. Һү һаалгаар илангаяа «Победа», «Эрдэм», Тельмэнэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд ехэхэн гээгдэлдэ оронхой. Суглаанда хабаадагшад партиин ЦК-гэй июниин Пленумэй тогтоолдо харюу болгон, ж... эсэс болотор үнеэн бүриһөө... литрһээ бага бэшэ һү һаа... июль, август һарануудта үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 240—210 килограмм һү һаахын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэхэ гэжэ шиидхэб... зорилгоёо амжалтатайгаар дүүр... хын тула малайнгаа... зүбөөр, түхэрэн сүүдхэдэ эмхи... хэ, һү һаалгые дээшэлүүлхын т... һаалишад, малшадай дунда со... листическэ мүрысөө үргэнөөр... гэрүүлхэ, урмашуулгын т... һайнаар үгэхэ гэжэ тогтоогоо...

Удаань һү һаалгаар аймаг со... түрүүлжэ ябаһан «Заветы Ильича» колхоздо КПСС-эй айкомой, ... гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан... барюулагдажа, түрүү һаалиш... Хүндэлэлэй грамота болон мал... лай хуудаһанууд үгтөө.

П. Содбо...

— АРАДАЙ ДЕМОКРАТИИН ОРОНУУДТА —

Хитадай арадай гэгээрэл

Хитадай Арадай Республикын дээдэ эрдэмэй министерство дээдэ hургуулинуудта hурагшадые абаха шэнэ гурим hаяхан баталаа. Дунда hургуули дүүргэhэн залуу худэлмэришэд, таряашад дээдэ эрдэмэй министерствын баталан абаhан шэнэ гуримай ёhоор ямаршье шалгалтагүйгөөр дээдэ hургуулинуудта орохо юм. Залуу хүдэлмэришэд, таряашадай дээдэ hургуулида ороходонь эльгэб хүнгэлэлтэ хэгдэхэ.

Мэргэжэл hайнтай хүнүүдые олоор бэлэдхэхын зорилгоор иимэ хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаа. Хитадай дээдэ hургуулинуудта энэ жэлдэ 148 мянган студентнүүд абтахань. Энэнь үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 37 процентээр олон болоно.

Монголдо политехническэ эрдэм бэелүүлэгдэхэнь

«Арадай гэгээрэлэй талаар ойрын жэлнүүдтэ бэелүүлэгдэхэ гол зорилго тухай, энэ зорилгые бэелүүлхэ хэмжээ-ябуулганууд тухай» тогтоолые Монголой Арадай Республикын Министрнүүдэй Совет, Монголой Арадай-революционно партиин Центральна Комитет hаяхан баталан абаа.

hурагшадые политехническэ эрдэмдэ hургаха асуудалай шухала байhан тухай тогтоол дотор хэлэгдэнэ. Һуралсалай энэ жэлэй эхинhээ hурагшад агротехническэ, зоотехническэ эрдэм шудалжа эхилхэ юм. hурагшад машина, техникэ шудалалсаха байна. Һургуулиин дэргэдэ туршалгын участогуудые, байгаалиин булангуудые, мастерскойнуудые байгуулха тухай тогтоол дотор хэлэгдэнэ.

Һуралсалай номуудые олоор, шанар hайнтайгаар гаргаха, мэргэжэлтэй багшанарые бэлэдхэхэ тухай тодорхой хэмжээ-ябуулганууд тогтоол дотор хараалагдаа.

Демократическа Вьетнамай хүдөө ажахы түргөөр хүгжэнэ

Вьетнамай Демократическа Республикада хүдөө ажахын ургамалнуудhаа жэл бүри hайн ургаса хураагдана. Хэрбээ Франциин колонизаторнуудай Вьетнамда байха үедэ гектар бүриhөө 13 центнер рис хураагдадаг байгаа hаа, мүнөө үедэ Вьетнамай таряашад гектар бүриhөө 18 центнер рис хураана. Энэ жэлдэ орон дотор бүхы дээрээ 4 миллион гаран тонно рис хураагдаха байна.

Оронойнгоо хүдөө ажахые хүгжөөхэ асуудалда Вьетнамай ажалшадай партиин, республикын правительствын саг үргэлжын анхарал табидагай ашаар Вьетнамай хүдөө нютагуудта иимэ ехэ хубилалта болоо. 1955 онhоо 1957 он хүрэтэр Хойто Вьетнамда газарай реформо хэгдээ. Энээнэй ашаар 900 мянган гектар рисэй талмайе таряашад нэмэжэ абаа. Мүн тэрэшэлэн таряашадай мэдэлдэ 100 мянган сар, хүдөө ажахын 1.800 мянган зэр зэмсэг таряашадта үгтэhэн байна.

Болгариин город, тосхонууд болбосон түхэлтэй болоно

Болгариин город, тосхонууд улам болбосон түхэлтэй боложо байна. Урдань баяшуулай ажаhуудаг городой гол үйлсэнүүдэй гэр байранууд, үгытэйшүүлэй, хүдэлмэришэдэй ажаhуудаг городой захын багахан, хуушан гэрнүүд хоорондоо ехэ илгаатай байгша hэн. Һүүлэй жэлнүүдтэ энэ илгаань үгы шахуу боложо байна. Болгариин городууд мүнөө тусхай түсэбэй ёhоор баригдана. Городой гол үйлсэнүүдтэшье, заха газарнуудташье адли hайн, болбосон түхэлтэй гэрнүүд баригдажа байна. София, Пловдив, Русе, Варны, мүн бусадшье городуудай заха газарнуудта болбосон түхэлтэй, таатай зохид байрын гэрнүүд баригдана, үйлсэнүүдынь асфальтаар хушагдана, сэсэрлиг паркнууд байгуулагдана, шэнэ магазинууд нээгдэнэ.

Корейн арадай ажахы түргөөр хүгжэнэ

1958 оной түрүүшын хахадта республикын арадай ажахые хүгжөөхэ түсэбэй дүүргэлтын дүн тухай мэдээсэлые КНДР-эй гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин дэргэдэхи центральна статистическэ управлени толилоо.

Гүрэнэй, кооперативна предприятинууд промышленна продукци гаргаха жэлэй түрүүшын хахадай гүрэнэй түсэбые 110 процентээр дүүргэээ. Гүрэнэй промышленна предприятинууд промышленна продукци гаргаха түсэбөө 108 процентээр, кооперативна предприятинууд 124 процентээр дүүргэээ. Гүрэнэй, кооперативна промышленна предприятинууд жэлэй түрүүшын хахадта түсэбөөр хараалагдаhанда орходоо 5 миллиард воной хэмжээтэй продукци ехээр гаргаа.

Гүрэнэй, кооперативна предприятинууд үнгэрэгшэ жэлэй түрүүшын хахадайхида орходоо энэ жэлэй түрүүшын хахадта 34 процентээр ехэ продукци гаргаhан байна.

Шэнэ завод баригдажа дүүрэбэ

Орёо нарин томо станогуудые бүтээхэ Хитадай түрүүшын завод болзорhоо жэл хахад урид Уханьда (Центральна Хитад) баригдажа дүүрээ.

Мүнөө үеын техникээр хангагдаhан энэ томо предприяти Советскэ Союзай туhаламжаар баригдаа. Арбаад тонноhоо хэдэн зуун тонно хүрэтэр шэгнүүртэй томо станогуудые энэ завод бүтээн гаргажа эхилбэ.

Уханьдахи завод энэ жэл оронойнгоо ажахыда хэдэн зуун томо станогуудые, мүн олон жэжэ станогуудые бүтээн гаргаха юм.

Хитадай Арадай Республика. Лоян городто (Хэнань провинциин ниислэл хото) подшипнигуудые бүтээдэг завод баригдажа, ашаглалгада үгтэбэ. Энэ завод Советскэ Союзай туhаламжаар бүтээгдээ.

Зураг дээрэ: заводой цехүүдэй нэгэндэ.

ТАСС-эй фотохронико.

ХҮРШЭ ОБЛАСТЬНУУДАЙ ҺОНИНУУД

Ангарай hүнэй комбинат ашаглалгада оруулагдаа

Ангарай hүнэй комбинат ашаглалгада оруулагдажа, түрүүшынгээ продукци үгэбэ. Энэ хадаа Эрхүүгэй областиин эдеэ хоолой промышленностиин томохон предприяти болоно. Комбинат сүүдхэ бүхэндэ 100 тонно продукци үгэхэ юм. Алайрай, Тыретын, Залариин, Нүхэдэй, мүн областиин бусад районуудhаа комбинадта hүн эльгээгдэхэ юм. Зүүн Сибириин түмэр замай управлени hү зөөхэ мүльhэтэй вагонуудые үгөө. Мүльhэтэй гурбан вагон Ангарскда үдэр бүхэндэ hү зөөнэ. Хүдэлмэришэдые хангадаг Управлени дүтын районуудhаа hү зөөхынь тулада комбинадта табан цистернэ үгөө.

Транспортёрнуудтань фляганууд табяатай. Тэдэнь hү абалгын талмайhаа люк соогуур гаража, цехтэ hү абаашана. Тэндээ тэдэ фляганууд шэгнүүр дээрэ хэмжэгдээд, hүүлээрнь автоматическаар фляга угаадаг машинада хүргэгдэнэ. Тиигэжэ час соо 250 фляга угаагдажа болохо байна.

Диэтическэ тусхай эдеэ хоол бэлэдхэжэ гаргаха ванна аппаратна цех соонь бии юм. Бэлэн болоhон эдеэ хоолойнь зүйл «танкнууд» гэжэ тон ехэ термосүүдтэ хэгдэнэ. Цех соо байhан хорин «танкнуудынь» 120 тонно hү багтаажа шадаха байна.

Һү эюулдэг цех соонь автоматическа лини түхеэрэгдэнхэй. Тэндэ хамаг юумые машинанууд хэнэ: тэдэнь шэлнүүдые угаагаад, доторнь hү эюулээд, амhарыень таглана. Тиигэжэ продукци бэлэн болодог байна.

Ажалшад автомашинануудые абана

Байгша оной үнгэрhэн зургаан hара соо областиин ажалшад жаран «Волга», хори юhэн «Победа», зуун наян дүрбэн «Москвич» автомашинануудые абаба.

Хэдэхэн hарын саада тээ «Тула», «Вятка» гэжэ мотороллернууд худалдагдажа эхилhэн байгаа. Теэд мүнөө наян хэhэг худалдагданхай. «Главспортторгын» магазинууд энэ оной түрүүшын хахадта областиин арад зондо үнгэрhэн хоёр жэлэйхидэ орходоо хоёр дахин олон автомашина худалдаба.

(«Восточно-Сибирская правда» газетэhээ).

Ноохон ехээр хайшалагдаба

Карл Марксын нэрэмжэтэ совхозой фермэнүүд дээгүүр хонидой ноохо хайшалдаг 7 электро-аппарадууд хүдэлhэн байна.

Намар, үбэл хонидоо hайнаар эдеэлүүлhэн, харууhалhан дээрэhээнь ноохониинь үдхэн, утаар ургаа. Совхоз энэ жэлдэ түсэбэй ёhоор хонин бүриhөө 4,2 килограмм ноохо хайшалха ёhотой байгаа. Эхэ хонидоо хайшалаад байхадань хонин бүриhөө 4,6 килограмм ноохон абтаад байха юм.

Ахалагша хонишон Цыбик Мункуева hайн үрэ дүн туйлаба. Нүхэр Мункуева хонин ажал дээрэ амжалтатайгаар хүдэлмэрилhэнэйнгөө түлөө нёдондо Ленинэй орденоор шагнагдаа hэн.

(«Забайкальский рабочий» газетэhээ).

РЕДАКЦИДА ЕРЭҺЭН БЭШЭГ

Журам наринаар сахиха

Жэл ерэхэ бүри хүдөө тосхонуудта автомашина олоор ябадаг, машинаар ехэ ашаа шэрэдэг боложо байна. Теэд, hүүлэй үедэ автотранспортна журам эбдэхэ, машинануудаа муугаар харууhалха ушар олошороо. Зарим жолоодогшод hогтуугаар, хүсэд заhабарилагдаагүй машинаар ябажа, аварида ороно. Иигэжэ машина эбдэрнэ, хүн гэмтээгдэнэ.

Жолоошо Е. П. Бальчиков «ГАЗ-67» машинаар Зэдэ станциhаа Городок город ошохо зуураа, олзо олохын тула гурбан хүниие hуулгаад, харгыдаа архи ууба ха. Машинаа ехэ түргөөр гүйлгэжэ, урдаhаань ерэжэ ябаhан машина мүргэжэрхёо. Иигэжэ нэгэ эхэнэрые ехээр шархатуулба. Горячинскын загаhанай заводой жолоошо Н. С. Волков мүн лэ hогтуу байжа, харгыгаар ябажа ябаhан хүниие дайража унагаагаад, тэрээндэ туhаламжа үзүүлэнгүй саашаа арилшоо. Тэрэ хүниинь бүхэли hүниндөө дайруулhан газартаа хэбтэбэ. Харин үглөөгүүр больницада асарагдаhан байгаа. Хүндөөр шархатаhан энэ хүн дары сагтаа медицинскэ туhаламжа абангүй, наhа бараа. Прибайкальска аймагай арадай сүүд жолоошо Волковой хэрэгые хараха зуураа, тэрэнэй хэhэн ехэ гэмтэ ушарые хүсэд элирүүлэнгүй, 3 жэлээр, сүлөөень хаhаха гэhэн шиидхэбэри гаргаба. БурАССР-эй Верховно сүүд энэ шиидхэбэриие буруушаагаа.

Сэлэнгын 19-дэхи сейсмическэ партиин машинын жолоодогшо Подкопаев мүн лэ hогтуугаар 7-той хүбүү машинаараа даража алаhан байна. Тус машина мүн лэ техническэ талаараа хүсэд заhабарилагдаагүй байба. Энэ хэрэгые хаража үзэhэн Кабанскын аймагай арадай сүүд hогтуу жолоошые заhабарилагдаагүй машина ябуулhанайнь түлөө сейсмическэ партиин хүтэлбэрилэгшэдтэ ямаршье эрилтэ хээгүй.

Машина жолоодогшодой журам hайжаруулха, автотранспортна ёhо гурим эбдэхэ ябадалтай эрид тэмсэхэ хэрэгтэй. Техникые муугаар ашаглаhанай түлөө жолоодогшодhоо гадна предприяти, ажахынуудай зарим хүтэлбэрилэгшэд зэмэтэй гээшэ. Тэдэнэр заhабарилагдаагүй машинаар ябаха зүбшэл үгэдэг байна. Автотранспортна предприятинуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд өөрынгөө үүргэ хүсэд дүүргэнэгүй. Тэдэнэр машинануудай хойноhоо техническэ харууhа муугаар эмхидхэнэ. Автоинспекциин органууд автомашиные хэрэглэхэ ёhо гуримые эбдэhэнэй түлөө тушаалта нюурнуудта яла тохохо эрхээ хэрэглэхээ болишоо. Тэдэнэр 100 түхэригhөө 300 түхэриг хүрэтэр яла тохохо ёhотой юм.

Авари хэhэн гэмтэ хэрэгые хаража үзэхэдөө арадай сүүдүүд тэрэнэй хүмүүжүүлхы удхашанарые дээшэлүүлхэ, авари хэхэ ябадалые эрид усадхаха хэрэгтэнь автотранспортна хүдэлмэрилэгшэдтэ туhалха ёhотой.

А. Хамаганов, БурАССР-эй Верховно сүүдэй гэшүүн.

Шухала ажал унжагайруулагдана

1958 оной туршада Мухаршэбэрэй аймагай «Үнэн» колхоздо олон барилга бодхоогдожо байна. 250—250 hууритай хүдөөгэй хоёр клуб, 100 толгой үнеэдэй байха, 1500 хонинойбагтаха гурбан байра, байрын 25 шэнэ гэр мүнөө баригдажа байнхай.

Мүн энэ жэлдэ тус колхоздо электрын гэрэл оруулха талаар зохихо хэмжээ-ябуулга хараалагдаа hэн. Колхоз, хүдөө нютагуудые электрификацилха аймагай түсэбэй ёhоор, тус колхоздо 1958 оной 2-дохи кварталсоо электрын гэрэл яларха байгаа.

Теэд, энэ хэрэгтэ колхозой правлениин зохихо анхарал хандуулаагүй дээрэhээ, хэраалагдаhан хэмжээ-ябуулга удааруулагдажа байна. Столбнуудые бэлдэхэ, тэдэниие, hуулгаха нүхэ малтаха гэхэ мэтэ ажал эндэ муугаар эмхидхэгдээ. Столбнуудые бэлдэхэ, нүхэ малтаха ажал бүри hаяын үдэрнүүдтэ дүүргэгдэхэ ёhотой. Таряа хуряалгын халуун үе болотор колхозоо хүсэд электрификацилха, фермэнүүдээ оньhожоруулха талаар шухала хэмжээ абаха хэрэгтэй.

Г. Гладышев, электрификациин соведэй түрүүлэгшэ.

Ажалшадай эрилтые хараадаа абанагүй

Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой 2-дохи комплексно бригадынхидай культурна эрилтэ хангагданагүй. Эндэ 80-аад үрхэтэ айл ажаhуудаг. Тэдэнэрэй дунда культурно-гэгээрэлэй ямаршье хүдэлмэри ябуулагданагүй.

Нёдондо жэлэй август hараhаа хойшо эндэхи клуб ходо хаалтатай. Тиимэhээ ажалшадта зүжэг наадан харуулагданагүй, лекци, хөөрэлдөөн үнгэргэгдэнэгүй. Мүн эндэ библиотекэ, улаан булан хүдэлнэгүй, банишье үгы юм.

Тус бригадынхид колхозойнгоо правленидэ энээн тухай хэдэ дахин хэлэhэн, эрилтэ табиhан байгаа. Теэд, колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Батороев) ажалшадай эрилтые хараадаа абанагүй.

Д. Улзуев.

Хүдөө бэшэгшэдэй шүүмжэлэлээр хэмжээн абтаа

Кударын аймгүйсэдкомой харгы-замай таhагые даагша нүхэр Шарапов бухгалтер нүхэр Степанов хоёр ажалдаа албан хойрогоор хандана, ходо архидана, ажалдаа hогтуугаар ерэнэ гэжэ манай редакцида хүдөө бэшэгшэ мэдээсэhэн байгаа.

Шалгаад, хэмжээ абахын тула Кударын аймсоведэй гүйсэдкомдо тэрэ бэшэг эльгээгдэhэн юм.

Бэшэг соо хэлэгдэhэн баримтанууд шалгалтаар бүлта зүб байба.

Ажалдаа хайша хэрэгээр хандаhанай, ходо архи ууhанайнгаа түлөө аймсоведэй гүйсэдкомой шиидхэбэреэр Шарапов уялгаhаа сүлөөлэгдэбэ. Мүн бухгалтер нүхэр Степановта шанга hануулга хэгдэбэ гэжэ манай редакцида Кударын аймсоведэй гүйсэдкомhоо мэдээсээ.

Б. САНЖИН

Тэмсэл үргэлжэлhөөр

☆

Рассказ

☆ ☆

Абдул Сандай hаяхан хэбтээд, дуурур гэн байтар, хэншьеб сонхыень гурба дахин аалиханаар тоншобо.

Абдулай hуха харайн бодоод, сонходоо ороходонь, инаг хани басаганиинь, Фатима Талеб, сонхо тушаань байба. Һагшуур шэнги решёткотой сонхоёо Абдул сэлеэдбэ.

— Абдул, бидэниие бүлтыемнай тушаа парашютистнууд бэдэржэ байна гэнэ,— гэжэ Фатима шэшэргэнэhэн хоолойгоор шэбэнэн хэлэбэ.

— Тиихэл байха. Эдэ эзэрхэгүүдэй ажалынь тэрэ ха юм,—гээд, Абдул айhанай шэнжэ янза үзүүлбэгүй.

— Һэримжэтэй байгты,—гэжэ Анри Аллег захина...

Тиигэжэ тэдэнэй хэдэхэн үгэ андалдажа байтар, мотоциклнүүдэй пуршэгэнэлгэ абяан, hүниин бүгшэм агаарта бүдэргэжэр дуулдажа байhанаа, мүнөө улам улам ойртожо, тэдэнэй үйлсэдэ ороод, дүтэлжэ ерэхэдал болобо.

Абдул Фатимын гарhаа татажа, сонхооной таhалгадаа оруулаадхиба. Уданшьегүй колонизаторнууд хүрэжэ ерээд, эдишэ бэдэржэ ябаhан үлэн шононууд мэтэ, энэ гэрэй подъезднүүдаар унхидан, гоншоогоор шэр-шэбэр гэлдэн ябахань дуулдана.

Абдул Фатима хоёр дээрээ ортоhоноо гаража, hэмээхэнээр таhалгаhаа гараад, гэрэй шаа доторхи харанхы hарабша доро хорогдобо. Абдулай эхэ унтариhаа бодожо, хубсаhаа шэбхэдээд, хүбүүнэйнгээ унтари хэжэ, тум-хум гэhэн бэеэрээ, hөөргөө хэбтэшэбэ. Хэдэн парашютист Абдулай байрын подъездэ бии болоод, хармаанай фонарь гилгэгүүлнэ. Тиигээд үүдыень наяргажа эхилбэд. Абяа шэмээн гэр доторhоо дуулдахагүй. Парашютистнууд улам гаарадажа, үүдыень эбдэхээ забдаба. Тиихэдэнь Абдулай эхэ үүдээ нээбэ хэбэртэй. Буу шуу тодхоhон, резинэ ташуур далайhан парашютистнууд орожо ерэhээр:

— Абдул Санд алин бэ?— гэжэ саднял гэлдээд, байрынь хамаг булан тохойнуудаар үлөөбхилэлдэн, юу хээень уруу гэдэргэ татаба.

— Абдул Санд хаанаб? Үтэр оло!— гээд, тэдэнэй ахалагшань янзатай, хобшогор нюуртай лейтенант хүгшэнэй толгой уруу резинэ ташуураар аhан шадалаараа буулгаба.

Хүгшэн хүл дээрээ арай арайхан тогтожо:

— Абдул гэртээ ерээгүйл. Мэдэнэгүйб. Хайрлыт!—гэжэ гүйбэ.

Теэд хайрлаха сэдьхэл тэдэндэ хаанаhаа байхаб даа. Хүгшэниие нюдэ нюургүй сохижо, тамалжа оробод.

Тугаарhаа хойшо hанаа үнеэн боложо байhан Абдул, эхынгээ бархирха ёолохые дуулахадаа, уушха зүрхээ удар таhар татуулжа байhандал, тэсэжэ ядан:

— Эдэ зэрлигүүд минии түлөө эхыемни шортоо алахань. Ошожо, өөрөө туладдахам!—гэжэ Фатимын гар шангаар адхаад, шүдөө зуун хэлэбэ.

— Барижа абаашахал!..—гэжэ Фатима Абдулые бэедээ хашан хэлээд, hанаа алдаба.

— Теэд хайшан гэхэб? Эхээ алуулан-хаар, бэеэрээ түйлаашам дээрэ!

Хүгшэнэй шашхаха ёолохо абяан бүришье үрбэштэй болобо.

— Үгы даа... Эхээ абарха ёhотойб!— гэжэ Абдул дуугараад, ябахаяа забдантараа, ээл тээл боложо Фатимын гарые дахин шангаар адхаба.—Фатима!..

— Абдул, эдэш алахал шамай!—гэжэ Фатима абиртуугаар шэбэнэн хэлээд, галзуурhан арьяатанай урдаhаа ханияа табиха дурагүй байба. Гэбэшье, инаг hайн нүхэрэйнгөө түрэhэн эхыгээ ами абарха гэхэдэнь тэрэниие эрид хорижо яажа болоштойб! Эхэ оронойнгоо эрхэ залагай түлөө тэмсэжэ байhан тиимэ арюун сэдьхэлтэй хүн түрэhэн эхынгээ түлөө юундэ эльгэсэхэгүй hэм!

— Аргамни үгы, хайратамни, ашата эхынгээ алуулхаяа байхые мэдэжэ байгаад...

Фатима ехээр hанаа алдаад, Абдулые шанга гэгшээр тэбэрибэ.

— Зай, эхыемни харалсажа байгаарай. Эдэ бузарнуудай гарта бү оро! Хэрэгэйнгээ захада гарахабди,— гэжэ Абдул шиидэнгеэр хэлээд, Фатимаhаа зайсаадхиба.

— Абдул!..—гэн Фатима хойноhоонь даб гэбэшье, харанхы hарабша дороhоо гарабагүй.

Абдулай гэртээ ороходо:

— Аа, hайн хүн hанаагаар гэжэ өөрөө орожо ерэбэ ха юм,— гээд, хоёр парашютист зэргэ аhажа, гарыень булгархаа hанатарнь гэдэргэнь мушхажа, түмэр тушаагаар нюргандань тушаба.

Тиигээд гэр доторхи хамаг юумыень хуу онгиргоод, Абдулые буугай амаар ёборон түлхин, юутэ юугүй абажа гарабад. Тиихэдэнь соохор мэдээндээ байhан хүгшэн эжынь:

— Хүбүүн!...—гээд үндыхэеэ забдахалаар, нэгэ парашютистнь мухариса удьхэлжэрхибэ.

— Эжы, намда hанаагаа/бү зобо. Эрьехэ наран, ээжэлхэ түрэ гэжэ байха. Бусажа ерэхэб!—гэжэ хүбүүниинь гаралгандаа дуугарба.

Үйлсэдэ хүлеэжэ байhан хойшоо үүдэтэй набтархан машина соо Абдулые түлхижэ оруулаад, хабирга уруунь буугай аманууды тулган, хоёр парашютист хоёр тээнь hуугаадхиба.

Машинань хэдэ хэдэн үйлсэнүүдые отор ябаад, нэгэ ехэ гэрэй үүдэндэ туласа ерэжэ тогтобо. Һанги набта болошоhон хубсаhатай, үhэ зүhэндэ дарагданхай, шэг шарай алдаhан мусульманууды урдаа тууhан парашютистнууд гэрэй гэшхүүрээр өөдэ уруугаа hүндэлнэ.

Шанга шанга бадашаан, hэнгэргүй хараал шэрээл таhарнагүй.

Абдулые гурбадахи дабхарта гаргаад, гонзогор ехэ таhалга соогуур туужа, нэгэ үүдээр оруулба. Таhалга доторнь харанхышаг. Булангань бэшэгэй стол, ханадань түмэр шкаф. Таhалгаhаа саашаа ороhон үшөө нэгэ үүдэн харагдана.

Уданшьегүй тэрэ үүдээр капитан Жак Раймон гэдэг, шонын хараса шэнги харасатай, нилээд сула бэетэй, hаабагар нидхэhээ дээшэ хоёр хурга тухай магнайтай, жүлжэгэршэг ута үргэтэй хүн, орожо ерээд:

— Һуугты,—гэжэ столhоо дүлүүшэг байhан полдо хадаатай табуреткэ тээшэ налгай уринаар зааба.

Абдул hууба.

— Гарыень сүлөөлэгты!—гэжэ туужа асараашa хүндэ зэмэрхүүгээр дурадхаба.

Тиигээд өөрөө ошожо hуугаад, тохорюунай хүзүүн шэнги гохигор эшэтэй прожектор лампа Абдулай нюур уруу тодхожорхибо. Абдул ялагар галhаань далдиржа, столой саана капитанай юушье хэжэ байhыень хүсэд обёорногүй: өөрыень шэртэн хаража, ямар нэгэ юумэ бэдэржэ байна хэбэртэй. Нээрээшье, ямар аргаар энээниие гартаа абахам ааб гэжэ толгойhоонь хүлдэнь хүрэтэр колонизаторай адаглан харахада, буржагаршаг хара үhэтэй, гонзод гэhэн елэгэр хүрин нюуртай, хүсэ зориг түгэлдэр, хүдэр эрэ hуужа байба.

— Зай, залуу хүн, таниие заахан хэрэгээр ерүүлhэн байнабди,—гэжэ капитан намдуугаар эхилбэ.—Та хууляар хоригдоhон «Альже репюбликен» газетые гаргадаг хүнүүдэй нэгэн байнат. Теэд бидэ таниие гэмнэхээ hанана бэшэбди. Харин газетынтнай редактор Анри Аллегые, манай француз хүниие, гэмнэхэ ушартайбди. Тиимэhээ та тэрэнэй адресые, хаана газетээ хэблэдэгыень манда хэлэжэ үгэгты. Тиигээд гэртээ харихадатнай болохо.

— Би юушье мэдэнэгүйб. Газетын хаагдахаhаа хойшо Анри Аллегые хараагүйб, —гэжэ Абдул харюусаба.

— Танай үсэд хада, бидэ бүришье hаа үсэд байжа болохобди,—гэжэ капитан намдуу янзаараа хэлэн сасуу, сигаретэ носоожо зуугаад, Абдулда тамхи залаба.

— Тамхи татадаггүйб,— гэжэ Абдул огсомоор хэлээд, юун болохоёо байhыень лаб мэдэжэ, амин голойнгоо таhартар эдэ бузарнуудта хахадшье үгэ алдахагүйб гэжэ бэедээ тангариглаба.

— Баригты энэ саарhа, карандаш. Редакциингаа хүдэлмэришэдэй адресуудые бэшээдхигты. Ондоо хүнэй түлөө бэеэ зобооhоной хэрэг юуб?—гээд капитан саарhа, карандаш hарбайба.

— Минии мэдэхэ, бэшэхэ юумэн үгыл.

Капитан Раймон, юундэшьеб уралаа мурир-hарир гүүлэн, хүлзэhэн буха шэнгеэр «залуу хүниие» бүрэнхын дундаhаа хёлойн харасагаагаад, саг үнгэргэhэнэй хэрэггүй гэжэ бодоходоо, столойнгоо булангдахи тоборюулга дараад абаба.

Резинэ ташуурнуудые бариhан хоёр лейтенант капитанай орогшо үүдээр орожо ерээд, Раймоной толгойгоо хазагад гүүлэхэлээр, юу хэхээ үгэ хүүргүйгөөр мэдэжэ, халимдар самсатай Абдулай ара бэе уруу абьяастай шадамаараар ташуурдажа оробод.

Абдул түрүүшын ташуурай буухада, оог хашхаргаа табяад, hүрэжэ бодон алдабашье, арьяатадай hабарhаа мултарха аргагүй байhанаа мэдэжэ, арбан шүдэ хам байба.

Капитан Раймон нэгэ хуудаhан саарhа абаад, столой саанаhаа гаража, Абдулай урда ерээд, аргадаhаншуугаар хэлэбэ:

— Хайран бэеэ юундэ зобоонот? Мүнөөшье хэлээгүй hаа, үглөө хэлэхэ болохот. Юу хэдэг байhанаа дуулгаадхигты. Мүн эдэ хүнүүдэй адрес мэдэхэ ха юмта:

Анри Аллег,
Джамиль Шариф,
Мухамед Халим,
Фатима Талеб...

Инаг басагыень колонизаторай нэрлэн гэхэдэ, зүрхэ уруунь хадааhа шаажархиhандал боложо, Абдул капитанай нюур өөдэ эжэлүүдгүй хараадхибашье, бэеынь хамаг hудаhа шүрбэhэн гансата шангадажа, hанал зоригынь улам хатуужана.

— Би юушье мэдэнэгүйб...

— Мэдэхэ болохот.— гэжэ капитан үшөөл уринаар хэлээд, үргэлжэлэгты гэhэн тэмдэг туhалагшадтаа үгэбэ.

Алууршад Абдулай хоёр тээhээ резинэ ташуурнуудаараа тархи түрүүгүй буулгажа мэдэбэд. Абдул тэсэжэ ядаhандаа, оог хашхаргаа табяад, гар наанаhаа болохоёо, бүхы хүсэ шадалаа зангидан, бодожо ерэбэ. Теэд хамаг бэеынгээ хабдатар, хүбхэн хөөмэй болотороо гүбшүүлhэн, гар хооhон барhан тэдэ гурбан колонизаторай урдаhаа юу хэхэб даа.

Байhаар энэ ажалынь алууршадта hонингүй боложо, ашаг үрэ гарахагүй хэбэртэй байхадань:

— Саг дэмы үнгэргэжэ байна бэшэ гүбди?—гэжэ лейтенантнуудай нэгэн hанаhанаа далдагүй хэлэбэ. Энэ hаналыень Абдулшье доторoo зүбшөөжэ, тамалха зобоохо мурынь нэгэ ха юм, шадалтай бай-

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

Уласхоорондын шэнжэлэл

ПРАВИТЕЛЬСТВОНУУДАЙ ТОЛГОЙЛОГШОНОРОЙ ЗҮБЛӨӨ ЗАРЛАХЫЕ АРАДУУД ЭРИНЭ

Дүтын Зүүн зүгтэ американо-английска булимтарагшадай буу зэбсэгээр хэһэн интервенци ехэ дайн үүдхэжэ болохо гэжэ бүхы хүн түрэлтэн һанаа зобонги байна. Тиибэшье, Дүтын Зүүн зүгтэ болоһон кризис уласхоорондын хүсэнүүдэй тэнсэбэрииe харуулба. Сүлөөдэ дуратай арадуудта өөрынгөө хүсэрхэлгэ буу зэбсэгээр баадхаха гэжэ оролдогшодой тиимэшье ехэ хүсэтэй бэшэ байһыень энэ ушар гэршэлбэ. Империалистическэ эзэрхэг түримхэйнэр моральна талаһаа ехээр гансаардангы байдалда оро. Арабска Зүүн зүгтэ тэдэнэй дайгаар ороһон ябадалые үргэн ниитэ арад зоной талаһаа, нэн түрүүн арабуудаар буруушаагдахаһаа гадна, буржуазна оронуудай олон правительствонууд болон элитэ ажал-ябуулагшад тэдэнииe буруушааһан байна. Буу зэбсэг хуряаха, уласхоорондын харилсаа һайжаруулха асуудал шиидхэхэ зорилготойгоор Стокгольмдо боложо һая дүүрэһэн конгресс эзэрхэг түримхэйнэрэй шуһата энэ ябуулгануудые эрид шууд буруушаагаад, Дүтын Зүүн зүгтэ сэрэгэй интервенци хэһэн ябадалые дары болюулха гэһэн эрилтэ хэһэн байна. Энэнь олон зуу миллион хүнүүдэй һаналтай тааралдана.

Хилэ шадарнай дүтэ байһан районд ехэ аюултай байдал тохёолдуулжа байгаа энэ событиие хайхарангүй байха аргагүйбди гэжэ Советскэ Союзай эрид мэдүүлһэн дээрэһээнь, мүн арад зоной ехээр зэбүүрхэһэн дээрэһээ тэдэнэр Ливан Иордани хоёрто сэрэгээр орожо, мүнөө дээрээ тогтохо баатай болобо. Ирагска республикын илаһантай дашарамдуулан арабуудай ажаһуудаг Зүүн зүгтэ сэрэгээ оруулаабди гэжэ США-гэй болон Англиин тушаалта нюурнууд сэхэ хэлэһэн байгаашье һаа, Ирак руу орохоёо зүрхэлөөгүй юм. Тиибэшье, энэ хадаа Англи болон США-гэй зонхилхы этэгээдүүд арабска Зүүн зүгтэ колониальна эзэрхэлгые тогтоохо гэһэн һанаашалгаяа орхёо гэһэн удхатай бэшэ. Арабуудай ажаһуудаг Зүүн зүгтэ хариин сэрэгүүдэй олоор эльгээгдэжэ байһан ябадал, Ливанда боложо байһан американска сэрэгэй ябуулганууд энээниие гэршэлнэ.

Арабуудай ажаһуудаг Зүүн зүгтэ США болон Англиин хэһэн эзэрхэг түримхэй ябуулганууд уласхоорондын байдалые тон ехэ түгшүүрилдэ оруулба. Тэрэ түгшүүрилые һуларуулха зүб зам Советскэ Союз зааһан байна. ООН-эй генеральна секретариин хабаадалгатайгаар СССР-эй, США-гэй, Великобританиин, Францин болон Индиин правительствонуудай толгойлогшонорой дары түргэн уулзаха тухай Советскэ Правительствын толгойлогшо Н. С. Хрущевой оруулһан дурадхал бүхы дэлхэй дээрэ үргэнөөр дэмжэгдээ. Тэрээниие сэхэ буруушааха гэжэ империалистическэ политикые бүхы шадалаараа баримталдаг зариманuудшье шиидээгүй. Советскэ правительствын эб найрамдалда дуратай энэ шэнэ үүсхэл уласхоорондын байдалые саашадань һүжэрөөн муудуулха ябадалые болюулха тушаа шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ гэжэ дэлхэйн олониитэ мэдэрнэ. Дүтын Зүүн зүгтэ болоһон кризисые ООН-эй Аюулгүйн Соведтэ сугларжа хэлсэе гэһэн дурадхал баруун гурбан гүрэнүүдэй политикые тодорхойлогшод дурадхаһан байна. Правительствонуудай толгойлогшонорой уулзахые хүсэдэггүй США-гэй гадаадын политикые хүтэлбэрилэгшэд Аюулгүйн Соведтэ уулзахаһаа Советскэ Союз арсаха бээз гэжэ найдажа байһыень буржуазна хэблэл нюунгүй бэшэһэн байна.

Зүгөөр Советскэ Союз энэ дурадхалыень буруушаагаагүй. Эб найрамдалта политикаяа хэлбэришэгүй сэхээр бэелүүлэн, дайнай аюулые саран болюулха хамаг бүхы арга боломжонуудые хэрэглэхэ гэжэ эрмэлзэдэг дээрэһээ Аюулгүйн Соведтэшье правительствонуудай толгойлогшонорой уулзалга хэхээр Советскэ Правительство бэлэн байна гэжэ мэдүүлээд, тиимэ уулзалгые июлиин 28-да хэе гэжэ дурадхаһан байна. Тиигэжэ арабска Зүүн зүгтэ болоһон событинуудые хэлсэхын тулада правительствонуудай толгойлогшонорой уулзалгаһаа американска дипломадууд сэхэ арсаха аргагүй болоо. Тиибэшье иимэ зүблөө хүүлхэгүй гэжэ оролдоошод миил байнагүй. Иимэ зүблөөнэй болохо болоод байхадань, тэрээниие али нэгэн һанаанһаа абаһан аргаар хойшолуулха гү, али правительствонуудай толгойлогшонорой уулзалгые болюулха гэһэн һанаашалганууд баруун оронуудта хэгдэнэ. Правительствонуудай толгойлогшонор түргэн уулзаха ёһотой гэһэн эрилтэ хэхэтэйгээ хамта, эзэрхэг түримхэй ябуулгые энэ дары болюулха, энхэ амгалан байдал сахиха эрилтэ арадууд хэнэ.

СОВЕТСКО-АВСТРИЙСКА ХАНИ БАРИСААНАЙ ҮНДЭҺЭ ҺУУРИ

Австриин правительственна делегациин Москва ерэлгэ советско-австрийска коммюникедэ гар табилгаар дүүрэбэ. Энэнь хоёр гүрэнүүдэй хоорондохи хани барисаа бэхижүүлхэдэ тон шухала зүйл болоно. Уласхоорондын байдалай түгшүүрилтэй боложо байһан мүнөө үедэ советско-австрийска хэлсээнүүдэй һайн аша үрэтэйгөөр дүүрэһэн ушар хадаа хэрбээ энхэ амгалангаар зэргэ оршон байха гэжэ үнэхөөрөө хүсэбэл, гүрэнүүдэй элдэб ондоо ниитын, экономическа байгуулалтатай байлгань һаад болохогүй байна гэжэ харуулба.

Австри гүрэнэй бэеэ даанхай байдалые. Советскэ Союзай хүндэлдэг, Австриин ябуулдаг нейтралитет сахиха политикые сэхэ шууд бэелүүлдэг байһыень Москвада болоһон хэлсээнүүд гэршэлбэ. «Австриин нейтралитедые Советскэ Союз хүндэлдэг, Австриин бэеэ даанхай байдалые болон нейтралитедые бэхижүүлхэ тушаа австрийска правительствын абажа байһан хэмжээнүүдые дэмжэхэ» гэжэ Австриин правительственна делегацитай болоһон нэгэ уулзалгын үедэ Н. С. Хрущев хэлэһэн байна. Энэ хэлэһэн үгээ Советскэ правительство бодото хэрэг дээрэ бэелүүлһэн байна. Ливанда США-гэй интервенци хэһэн түрүүшын үдэрһөө эхилээд, сэрэгэй материалнуудые болон сэрэгшэдые тээһэн Америкын самолёдууд Баруун Германиһаа Австри дээгүүр арабска Зүүн зүг тээшэ ниидэжэ эхилһэн байна. Тиихэдэнь Австриин правительство агаарайнь хилые эбдэһэн ябадалые буруушаан Холбоото Штадуудта мэдүүлгэ хэһэн байгаа. Тиибэшье һаань, Америкын сэрэгэй самолёдууд Австри дээгүүр ниидэһээр байба. Тиихэдэнь Австриин нейтралитедые дэмжэн, Советскэ правительство Холбоото Штадуудта тусхай ното эльгээһэн байна. Австриие дэмжэһэн Советскэ Союзай энэ ябуулгыень бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалда дуратай хүсэнүүд һайшаан амаршалаа.

Австриин нейтралитедые, бэеэ даанхай байдалыень манай ороной бодотоор дэмжэхээр бэлэн байһаниинь мүнөө баталагдаһан советско-австрийска коммюнике соо харагдана. Экономическа асуудалаар Австриин делегациин табиһан һанамжануудые Советскэ Союз дэмжээ. Тиигэжэ Австрийска республикын бүхы талаараа хүгжэхэ хэрэгтэнь туһалхаар бэлэн байһанаа манай гүрэн харуулба.

Советско-австрийска хэлсээнүүдэй дүнгүүдые Австриин олониитэ нэгэн дуугаар һайшаана. Хэлсээнүүдэй үедэ «бүхы шухала асуудалнуудаар хоёр тала үгэеэ хүсэд ойлголсоо» гэжэ «Дас клейне фольксблатт», «Эстеррейхише нейе тогесцейтунг» гэжэ австрийска газетэнүүд тэмдэглээд, Советскэ Союз экономическа асуудалнуудаар манай эрилтэнүүдые ойлгохоһоо гадна, мүн нейтралитет сахиха политикыемнай ойлгоо гэжэ бэшэнэ.

Советско-австрийска хэлсээнүүдэй дүнгүүдые бүхы оронуудай эб найрамдалда дуратай олониитэ үндэрөөр сэгнэнэ. Дүтын Зүүн зүгтэхи уласхоорондын түгшүүрилые номгодхохо тушаа хоёр тала нэгэн һаналтай байна гэжэ коммюнике соо хэлэгдэһэн ушарые онсолон тэмдэглэнэ. «Эб найрамдалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ хабаадалсахаар» бэлэмди гэжэ австрийска делегаци мэдүүлһэн байна. Эб найрамдалые хамгаалха хэрэгтэ Австриин Советскэ Союзтай, мүн эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдтэй хани барисаатайгаар ажаллалга, Н. С. Хрущевой хэлэһэнэй ёһоор, советско-австрийска хани барисаанай байшан бодхоомоор һайншье, бата бэхишье үндэһэ һуури боложо үгэнэ.

А. Шаханов.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Арабуудай Нэгэдэмэл Республика Холбоото Штадуудта буруушаалтын ното эльгээбэ

КАИР, июлиин 26. (ТАСС). «Сириан Эйрлайнс» гэжэ Сириин авиатранспортна компаниин болон «Мыср» гэжэ Египедэй авиатранспортна компаниин самолёдуудай Каир Дамаск хоёрой хоорондо ниидэдэгээрээл ниидэжэ ябаха үедэнь, Америкын сэрэгэй самолёдууд тэдэниие нэгэнтэ бэшэ угтажа баряа. Мүн Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын агаарай хилые Америкын самолёдууд дабана. Эдэ бүхы ушарнуудые буруушааһан ното Арабуудай Нэгэдэмэл Республика Холбоото Штадуудта эльгээгээ. Тус ното Каирта байдаг США-гэй элшэн сайд Раймонд Хэйр гэгшэдэ июлиин 25-да барюулагдаа.

США-гэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй Ливаниие эзэлһэнэй һүүлээр Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын самолёдуудые Америкын сэрэгэй самолёдуудай таһа дүүрэжэ бариһан тухайнь, Сириин агаарай хилые Америкын самолёдуудай олон дахин эбдэһэн тухайнь ното соо мэдээсэгдэнэ.

Даллес Европа мордоо

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 26. (ТАСС). США-гэй гүрэнэй секретарь Даллес июлиин 25-да Вашингтонһоо Европа мордоо. Июлиин 28-да Лондондо нээгдэхэ Багдадска бүлэглэлэй соведэй сессидэ тэрэ хабаадалсахань гэжэ Юнайтед Пресс Интернейшнл агентство мэдээсэнэ. Лондон ошожо ябахадаа, Даллес зуураа Бонндо тогтожо, канцлер Аденауэртай хөөрэлдэхэ.

Ирагта гүрэнэй урбалтын болоһоной һүүлээр Багдадска бүлэглэлые бэхижүүлхын тулада хэмжээ абаха тухай асуудал Лондондо болохоёо байгаа Багдадска бүлэглэлэй сесси дээрэ гол асуудалынь боложо, зүбшэгдэхэ гээд хэблэл тэмдэглэнэ. Энэ бүлэглэлдэ США-е оруулха тухай асуудалые «тусхай оронуудай премьер-министрнүүдтэй Даллес зүбшэн хэлсэхэ гэжэ хүлеэгдэнэ гээд Юнайтед Пресс Интернейшнл агентство мэдээсэнэ. Багдадска бүлэглэлэй гэшүүд бологшо Турци, Иран, Пакистанай сэрэгэй хүсые, экономикыень бэхижүүлхэ шухала гэжэ Холбоото Штадууд тоолоно гээд «Нью-Йорк Таймс» газетын корреспондент Кенуорти бэшэнэ. Тиимэһээ Багдадска бүлэглэлые хубилгаха, Турци, Иран, Пакистанда сэрэгэй, экономическа туһаламжа урданайхиһаа ехээр үзүүлдэг болохо тухай асуудал Лондондохи сессидэ хэлсэгдэхэ ёһотой гээд зарим дипломатическа ажал-ябуулагшад мэдүүлбэ. Мүн Ирагай шэнэ правительствые мэдэрхэ тушаа Англи, Турци, Иран, Пакистан ямар һанамжа баримталнаб гэжэ тус сесси дээрэ Даллес тодоруулха һанаатай.

Гадна, «эгээл дээдэ тушаалтанай зүблөө зарлаха тухай асуудалые Даллес премьер-министр Макмиллантай, гадаадын хэрэгүүдэй министр Селвин Ллойдтой зүбшэхэ» гэжэ Ассошиэйтед Пресс агентствын шэнжэлэгшэ бэшэнэ.

Бейрудэй аэродромой дэргэдэ Америкын харуулай сэрэг дайла... бэлэн байна.

ТАСС-эй фотохро...

Правительствын толгойлогшонорой зүблөө зарлаха тухай асуудал

ВАШИНГТОН, июлиин 26. (ТАСС). Июлиин 23-да Н. С. Хрущевой эльгээһэн бэшэгтэ президент Эйзенхауэрай үгэһэн харюуе Хэблэлэй асуудал эрхилдэг Сагаан Байшангай секретарь Хэгерти корреспондентнүүдтэ дамжуулан дуулгаба.

«Хэрбээ правительствын толгойлогшонорой зүблөө зарлаха гэжэ бүхы гүрэнүүдэй хүсөө һаань», Араб Зүүн зүгтэ тохёолдоһон байдалые Аюулгүйн Соведтэ зүбшэн хэлсэхэдэ зүйтэй байна гэжэ би хэлэһэн байгааб гээд, США-гэй президент харюу соогоо һануулна. Гэбэшье, «бүхы гүрэнэй толгойлогшонор иимэ зүблөө үнгэргэхые хүсэнэ гү гэжэ гүйсэд тодороодүй» гэжэ президент бэшэнэ.

Тус зүблөөндэ ямар гүрэнүүдые хабаадуулха тушаа ООН-эй Уставта тусхай дүримүүд бии гээшэ, тэдэниие США баримталха хүсэлэнтэй гэжэ президент хэлэнэ.

Энэ зүблөөн дээрэ «Дунда Зүүн зүгтэхи байдалые, тэндэхи шанга байдал тохёолдуулһан шалтагаание» зүбшэн хэлсээд лэ дүүрэхэ ёһотойбди гэжэ президент б... Гэхэтэй хамта «гансал Ливандани тухай асуудалые х... үзөөд лэ дүүрэхэ бэшэ, үшөө ... хэрэг эндэ бүтээгдэхэ ёһотой ...гаа» гэжэ президент мэдэрнэ.

«Минии дурадхаһан ёһоор зүблөөе бүхы гүрэнүүд үнгэр... зүбшөөхэ байна гэжэ тодору... тулада Нью-Йоркдо байдаг ...эй Аюулгүйн Соведэй гэш... саг үргэлжын түлөөлэгшэд ...ральна секретарьтай зүбшэһ...гөө һүүлээр хоорондоо хөөрэ... ёһотой» гэжэ президент ду...ба. «Хэрбээ энэ зүблөө үнгэр... тэдэнэй булта зүбшөөхэ б... һаань, бүгэдын һанамжада та...лан, тэдэнэр зүблөөнэй болзо...хай хэлсэхэ ёһотой. Июлиин 2...һэн болзор бидэндэ дан ойро...гаа».

Зүблөө зарлаха тушаа жэж...жо асуудалнууд үшөө хэлсэгд... байна, тиигээдшье иимэ зүбл... зарлагдаха. үгынь үшөө мэд...гүй гэжэ корреспондент... асуудалда харюусаха зуураа ...герти мэдүүлбэ.

Румынида байһан советскэ сэрэгшэд бүгэдэ нютагаа бусаа

БУХАРЕСТ, июлиин 26. (ТАСС). Румынида саг зуура байһан советскэ сэрэгшэдые гаргаха тухай дурадхал Советскэ правительство оруулһан юм. Энэ дурадхал Румыниин Арадай Республикын правительствотай зүбшэгдэһэн, мүн Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй политическэ консультативна комитедээр һайшаагдаһан байгаа.

Румыниин газар дээрэһээ Советскэ сэрэгшэдые тээһэн һүүлшын эшелоной мордоһонтой дашарамдуулан, Румыниин Арадай Республикын Министрнүүдэй Совет Советскэ Армиин хэдэн генералнуудые урижа, июлиин 25-да уулзалга хээ. Эдэ генералнуудые РНР-эй ехэ национальна суглаанай президиум Румыниин орден, медальнуу... шагнаа.

Румыниин хүдэлмэришэнэй ...тиин ЦК-гэй нэгэдэхи секр... Г. Георгиу Деж болон Киву ...ка түрүүтэй парти, правительс... хүтэлбэрилэгшэд, Румыниин ... Советскэ арминуудай генерал, ...цернүүд, Румыниин Арадай Ре...ликада байдаг СССР-эй ... сайд А. А. Епишев, дипломати... корпусой гэшүүд үнэн зүрхэнэ...ни барисаанай оршон байдалд... гэрһэн энэ уулзалгада хабаад...ба.

Г. Георгиу-Деж болон Румы... Арадай Республикада байһан ...ветскэ сэрэгшэдэй командал... генерал-лейтенант В. С. Их... гэгшэд уулзалганай үедэ үгэ х...

Тэмсэл үргэлжэлһөөр

(Түгэсхэл)

һаа дээрэм бахаа ханатараа аашалаг лэ гэжэ бодобо.

— Магнето!—гэжэ капитан бадашаба.

Тиихэтэйнь адли туһалагшадайнь нэгэн таһалга сооһоо ямар нэгэ хайрсагтай юумэ абаад ерэбэ. Нүгөө лейтенантнь Абдулай гарые мүнөөхи түмэр тушаагаарнь тушаадхиба. Тиин хайрсаг сооһоо хоёр провода гаргаад, нэгыень Абдулай баруун шэхэнэй монсогто, нүгөөдыень баруун гарайнь дунда хурганда торгобо.

Абдул гэнтэ бүхы бэеэрээ атагад гээд, муухай шангаар шашхаадхиба. Энэ шашхаан колонизаторнууд дураа гутааха, ама руунь бүд тулхиба.

Магнетоор гарааһан тогой булэг бүлеэр ерэхэдэнь, Абдулай ушхаа зүрхэн доробожо, хамаг бэень атиралдана. Гэбэшье Абдул татаганаха мэгдэхэгүйе оролдон, амыень таглаһан бүдтөө шүдөөрөө зуулдашод байба.

Тиибээр түрүүшын «сеанс» дүүрэбэ.

Капитан, гэнтэ мүрһөөнь угзаран, Абдулые бодхоогоод, нюурыень бэедээ дүтэлүүлһэн бэеэрээ:

— Хэлэхэ гүш? Эндэ хуу хэлэхэ хэрэгтэй! Бидэ Индо-Китайда хин талаар дайлалдаа бэшэбди, таанадые мүнөө мэдэхэбди даа!—гэжэ занаад, хасарыень бии шадалаараа алгадажархиба.

Хүл дээрээ арайхан тогтожо байһан Абдул оролдогшоо.

«Сеансын» абаха, сохоулха бүхэндөө үнэн сэхэ алжир хүбүүнэй мэдээ ухаанинь бодожо, улам дүнгээрээ байбашье, алуушадта мүнөөгөө үргэхэгүйб гэжэ шиидбэрин улам хатуужан байба...

Абдул ямар нэгэ гажа буруу абланһаа залд гэн һэреэд, хаана байһанаа агшан зуура ойлгожо ядан, һуха харайн бодоодхихо гэбэ. Теэд хамаг бэень тэсэшэгүй үбшэн, хүлигэтэй юм шэнги хүшэшэнхэй, толгойнь, туулга шудхуулжархиһандал, даагдашагүй хүндэ байба. Тиин хуурсагтал адли заахан, бордигор шулуун оёортой камера соо гансаараа хэбтэжэ байһанаа мэдэбэ.

Аяар дээрэ онигорхон сонхын оронсор харагдана. Газаа бороо ороно, сонхын решетко түмэр дээрэ тудаһан бороогой дуһалнууд лаампын гэрэлдэ ялалзана. Гэнтэ нэгэ эрэ хүнэй эрэлхэг зориг түгэлдэр дуун дуулдаха болоно. Тиихэдэнь Абдул Алжир оронойгоо зүрхэнэй сохилхо байдалые дуулахадал болобо.

Хашаа соонь юушьеб тоншохо, хангирахаа абяан дуулдана. Тэрэ хадаа алуурщадай ухаалдин зохёоһон, хүнэй толгой шалахатай гильотина машина тодхожо байгаа шэнээ юм. Хаалтада байгшадта һурахам энэ айдахатай абяанай Абдулда түрүүшынхээ дуулдабашье һаань, аюул болоһо байһыень тэрэ туһалгаа: «Хэлэймнай толгойе мүнөө һүни таһалхань гээшэб», — гэжэ бодохооорооо, мининнье хосорхо зэлжээн ерэхэ юм бэшэ гү гэһэн бодол эжэлдүүгүй мэдээ ороно, досоонь зариггад гэшэбэ. Абдул эндүүрээгүй: тэрэнь Алжирай гурбан залуу патриодые саазалхаха камераһаа гаргаха гэжэ байһан үе байба. Энээниие мэдэнгүй хүбүүн амиды хоёрой хоорондо үлэһэн хүлиэн эхэнь, эрхэ сүлөөгэй төлөө эрхэ байгаа хайхан инаг Фатимань, уетэй нүхэднинь ээлжээр һанаандань ороно. Колонизаторнуудые үзэн ядахаа улам ехэдэжэ, үсэгэлдэр һүни тэрэ капитанай нюурта юундэ нёлбоогүйбиб гэжэ бодоно.

Тэмсэлэй, этигэл найдабариин дуун улам эршэ орон, шэнэ хүсэтэйгөөр зэдэлнэ.

Абдулай арай шамай бодоод, камера сооһо гүүраа ябажа байтар, хоёр хүн камерын үүдэндэ ерэжэ, юуншье тухайб дуугаралсад гээд, түлхюурнүүдые ханхинуулба. Уданшьегүй зосоо хүйтэ даама зэбүүн хахир абяатайгаар хүндэ гэгшын сүй түмэрунаад, камерын үүдэн нээгдэбэ.

Абдулые камераһаа гаргаад, үнгэрөөшэ һүни тамалуулагша кабинедтэнь мүнөөхил капитанда оруулба.

— Зай, унтажа амараад ерэбэ гүт? Хөөрэлдэхэмнай гү?—гэжэ капитан угтаба.

— Хөөрэлдэхэ юумэн намда байхагүй. Сэджэм хаташоо. Уһанай хайратай бэшэ хада, уһа уулгыт!—гэбэ Абдул.

— Аа, зүб лэ даа. Ангашоо ха юмта. Садатартнай уһалхадаа,—гэжэ капитан хэлээд, телефоноһоо трубка абаба.— Сержант Монье! Эндэ нэгэ хаташаһан «фрукт» байна. Абаашажа уһалагты!

Тэрэ дарыдаа сержант Монье гэдэг, морхоогшор хамартай, гуша шахуу наһатай, бадлюун хүн, орожо ерээд, Абдулай хажууда ошоод:

— Энэ гү? Намтай ошоё,—гэжэ энеэбхилэн дуугарба.

Абдулые нэгэ дабхар доошонь буулгажа, шулуун полтой, хаадаа уһанай сорготой, крантай таһалга соо оруулба. Тэндэ пиво уулгаха һууһан турба-дурбэн парашютистнүүдэй нэгэн шамдуухан бодоод, уһа зуушаһан, хиратэй, бэшэ «фруктнүүдэй» орхиһон боолжэнэй сараатай хэбтэгшэй пол дээрэ тавьжархиба.

— Хэбтэ!—гэжэ сержант, тэрэ хабтагайень заан, Абдулда команда үгэбэ.

Абдул хэбтэбэ. Тиихэдэнь хоёр гарыень сарбуугаарнь, хоёр хүлыень үбдэгөөрнь хабтагайда бэхилээтэй горьёнуудаар горьёлжорхибо. Тиигээд шүдэсэ зууха, хашхархагүйнь тулада шүдыень модоор тэбхэдээд:

— Хэлэхэ болоходоо хургаяа хүдэлгөөрэй,—гэһэн бэеэрээ, резинэ шлангын үзүүр ама руунь хэжэрхибэ.

Ама, хамар руунь уһан ороод, нюур дээгүүрнь билтарба. Түрүүшээр Абдул, уһа багаар залгихые оролдон, амяа татан байба. Гэбэшье хэдэхэн минута зуура тэсэн байгаад, эршэтэйгээр сорьёлһон уһанда яашагүй диилдэжэ, амин голойнгоо саглаанда хамаг шүрбэһэ булшангыень шангадаба. Өөрынь мэдэлгүйгөөр хоёр гарайнь хурганууд татаганалдаба.

— Болоо! Энэниии хэлэхэеэ һанаа,—гэжэ хэншьеб дуугарба.

Уһанаасе таһалдаба. Абдул зааха ами оробо. Сигарета зууһан нэгэ парашютист, залгиһан уһыень гаргаха һанаатай, гэдэһыень бии шадалаараа нидхэрнэ.

— Зай?

Абдул абяа гаранагүй.

— Энэшни зорёоложо байна. Дахин шудхалтай!

Дахин шудхалганда Абдул мэдээ алдаба...

Абдул нюдөө нээхэдэ, байн байн һэгэ орохододоо, хүлигэһөө мултаранхай, хүсэ шадалаа баранханхай юмэ, пол дээрэ алдалжа хэбтэбэ.

— Энээниие яаха юмбибди?—гэжэ парашютистнүүдэй нэгэн асууба.

— Тэрэ шалтаг һайхан дээрэһээ тэ... тагалжаарихха байна,—гээд нүгөөдынь эльгэ хатана.

Тиинһээр байтарнь капитан Раймон орожо ерэбэ:

— Зай, хэлэхэ гүш? Бодожо үзөө бэзэш?—гэжэ бадашаба.

Абдул харюусабагүй.

— Энэ мэтын буһалгаашадые буудаха хэрэгтэй. Мүнөөдөө абаашаад, хаажархигты,—гэжэ тамалагша захираа һэн.

Энээнһээ хойно нэгэ һара тухай үнгэрбэ. Нэгэтэ үглөөгүүр Фатимын нюуса байраһаа гараад, базар ошожо ябатар, полицейскэ хубсаһатай аад, нэрэ зэргын тэмдэггүй хүн хойноһоонь хүсэжэ ерээд, ябууд дундаа нэгэ бэшэг харуулжа:

— Энээниие эзэндэнь дамжуулхые гүйнаб,—гэжэ аргаахан дуугарба.

Фатима, ямар гүжэрдэлгэ болобоб гэжэ халба һүрэн алдабашье, Абдулай подчеркые хүрэһөөр танаад, бэшэгыень абаба.

Тэрэ хүнинь:

—Үглөөдэр, 20,00 часта, Аль-Биар садай баруун тээгээ хоёрдохи аллейгаар урагшаа ябагаад, Хара Камиль гээшэб,—гэжэ дуугараад, урагшаа ходорон ябашаба.

Абдул тэрэ бэшэг соогоо иигэжэ бэшэһэн байба:

«Хайратамни! Шамһаа таһарһан үдэшэнһөө хойшо минута бүхэндэ ... хүлеэн байха гээшэ бэрхэтэйл байна... Ямар дарлалта, тамалалга үзөөгү... Теэд империалистнуудһаа бэшэ юу ... хэбши даа. Тиибэшье эдэнэй урда н... нугалжа, нэрэ түрэеэ алдажа байгаа... Үхөөшье хадаа өөрынгөө уг зори... хамта тэмсэһэн нүхэдтөө үнэн сэхээр... хэб гэһэн бодол намайе зоригжуулдаг... гаа. Мэдэнэ ха юмии, гансахан лэ ... орондоо дуратай, тэрэнэйгээ эрхэ ... гөө эдлэн байхые хараха хүсэлтэй, ... нальнө-сүлөөлэлгын фронтые дэмжэ... байһандаал бидэнэр гэмнэгдэнэбди...

Алжирай эрхэ сүлөөгөө олохо яба... колонизаторнууд огголон таһалжа ... хагүй. Хаанашье, түрмэ соошье, ... үргэлжэлһөөр. Эрдэм бэлиг хэшээлэй... хэ жаргал тэмсэлээр олдоно ха юм. ...

Зай, ушартаха баяртай, таалан... маяа. Абдул».

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды в местной информации—35-14, культуры и быта — 34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия—37-32 Для междугородных переговоров—16.

Н 00806. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 315